Vlaams Parlement

stuk **2517** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 31 maart 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013

verzendcode: BUI

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet 11
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen 15
Advies van de Raad van State 33
Ontwerp van decreet 37
Bijlagen: Nederlandse vertaling van het verdrag 43
Engelse tekst van het verdrag 55

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Context

De internationale wapenhandel is een belangrijk economisch gegeven over heel de wereld. In 2012 was de internationale wapenhandel naar schatting goed voor ongeveer 100 miljard dollar. Als daar de aanverwante sectoren zoals uitrustingsgoederen en gebouwen voor het leger nog eens bijgerekend worden, bedraagt de waarde van deze handel ongeveer 120 miljard dollar.

Per jaar worden miljoenen wapens geproduceerd en verhandeld. Niet enkel door illegale handel, maar ook door legale handel binnen een gebrekkig wettelijk kader, komen veel wapens in verkeerde handen terecht. Alhoewel in de Europese Unie en bij een aantal andere landen en regionale organisaties strenge regels in voege zijn, is dit zeker niet overal het geval. In bepaalde regio's draagt deze ongecontroleerde verspreiding en buitensporige accumulatie van wapens bij tot een toename van instabiliteit, criminaliteit en mensenrechtenschendingen. Ze bevordert conflicten en terrorisme en remt tegelijkertijd economische ontwikkeling af, met meer armoede tot gevolg.

Wapenhandel omvat een brede waaier aan defensiegerelateerde producten. Toch gaat het in veel gevallen om het verhandelen van gevaarlijke en dodelijke producten. Zo worden elk jaar ongeveer een half miljoen mensen gedood door kleine en lichte wapens. Daarnaast bestaat er nog een veelvoud aan mensen die gewond, gefolterd, ontvoerd en gegijzeld worden tijdens gewapende conflicten of gewapend geweld. Het merendeel van de slachtoffers van gewapende conflicten zijn burgers, vrouwen en kinderen in het bijzonder. Om dit alles te vermijden, is een wereldwijd Wapenhandelsverdrag (Arms Trade Treaty of ATT) van groot belang.

De Verenigde Naties tonen veel belangstelling voor de wapenhandel. Vrede, veiligheid, ontwikkeling en mensenrechten vormen immers de pijlers van het systeem van de VN. Het Handvest van de VN heeft volgens zijn artikel 26 tot doel de totstandkoming en handhaving van de internationale vrede en veiligheid te bevorderen. De VN beschikken over een wapenregister (het VN-Register van Conventionele Wapens). Dit wapenregister dateert van 1992, een tijd waarin interstatelijke conflicten hoog op de politieke agenda stonden en waarin grote wapensystemen voor offensieve militaire operaties als de grootste bedreiging voor vrede werden beschouwd. De categorieën in dit register zijn ook vandaag nog relevant. Daarnaast hebben de VN ook een actieprogramma ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in handvuurwapens en lichte wapens in al zijn aspecten.

2. Vlaams beleid

In België is de bevoegdheid voor buitenlandse wapenhandel sinds 2003 geregionaliseerd naar de drie gewesten (artikel 6, §1, VI, 4°, bijzondere wet tot hervorming der instellingen, BWHI). Enkel de in- en uitvoer van militair materieel met betrekking tot het Belgisch leger en de politie bleef ressorteren onder de federale bevoegdheid.

Het Vlaams Gewest voert bijgevolg een eigen controlebeleid uit op de buitenlandse handel in strategische goederen. Dit omvat enerzijds defensiegerelateerde producten en civiele vuurwapens, die worden gecontroleerd op basis van zijn Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, en anderzijds dual-use producten, die worden getoetst op basis van de toepasselijke

Europese regelgeving. Deze laatste categorie van producten maakt echter niet het voorwerp uit van het Wapenhandelsverdrag.

Personen in het Vlaamse Gewest die defensiegerelateerde producten of civiele vuurwapens willen invoeren, uitvoeren of doorvoeren, dienen hiervoor de nodige vergunningen aan te vragen bij de Dienst Controle Strategische Goederen (DCSG) van de Vlaamse overheid (Departement internationaal Vlaanderen). De Vlaamse Regering rapporteert daarover aan het Vlaams Parlement.

De regelgeving die in België wordt gehanteerd, wordt echter meer en meer Europees en internationaal bepaald. Zo kadert het Wapenhandeldecreet binnen het Europese Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie, en is het tevens een omzetting van drie Europese richtlijnen ter zake (richtlijn 91/477/EEG, richtlijn 93/15/EEG en richtlijn 2009/43/EG). De Europese regels, waaraan België gebonden blijft, zijn sterker dan die van het nieuwe VN-verdrag. Het VN-verdrag zal daarom ook weinig impact hebben op de Belgische wapenhandel.

De Vlaamse overheid heeft zich steeds een voorstander getoond van een sterk Wapenhandelsverdrag, dat zo breed mogelijk universeel gedragen wordt en dat juridisch afdwingbaar is. In de materie betreffende de handel in militair materieel is er echter overeengekomen dat de federale overheid een coördinerende rol opneemt en instaat voor de vertegenwoordiging van België op Europese en VN-vergaderingen. Het Belgisch standpunt wordt steeds in onderling overleg bepaald. De federale overheid heeft zo het formele woordvoerderschap opgenomen tijdens de VN-conferentie inzake het Wapenhandelsverdrag. In de Belgische delegatie waren er echter ook vertegenwoordigers van de gewesten. De expertise van de gewesten bij de dagelijkse praktijk in verband met de handel in conventionele wapens werd immers bijzonder op prijs gesteld en wenselijk geacht door de andere deelnemers in de Belgische delegatie (de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken en de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de Verenigde Naties).

Tijdens de interfederale overlegmomenten, de Europese coördinatievergaderingen en tijdens de VN-sessie zelf heeft de Vlaamse overheid zich bovendien sterk gericht op het verdedigen van het Europese acquis ter zake enerzijds, alsook op een aantal specifieke mensenrechtenthema's: het verbod op wapenexporten naar landen waar kindsoldaten worden ingezet in het geregeld leger, de rechten van het kind in het algemeen en de focus op het vermijden van 'gender-based' geweld.

3. Het ontstaan van het verdrag

De eerste ideeën voor een wereldwijd wapenhandelsverdrag dateren van 1997 toen enkele laureaten van de Nobelprijs pleitten voor een internationale gedragscode voor de verkoop van wapens. Vanaf 2001 namen de VN het voortouw. De VN drukten de wens uit om tot een wereldwijd Wapenhandelsverdrag te komen, waarbij het niet alleen de bedoeling is om illegale wapenhandel tegen te gaan maar vooral om universele, internationale standaarden op te leggen voor de internationale handel in conventionele wapens. Tijdens de VN-Conferentie over kleine en lichte wapens van 2001 werd een eerste voorstel voor een kaderverdrag gelanceerd.

In 2006 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties resolutie 61/89 aan. Deze resolutie droeg als titel: "Op weg naar een verdrag inzake wapenhandel: vaststelling van gemeenschappelijke internationale normen voor de invoer, uitvoer en overdracht van conventionele wapens".

In 2010 en 2011 zijn hierover vier grote voorbereidende onderhandelingsrondes gehouden, de zogenaamde Preparatory Committees of PrepComs. Tijdens deze PrepComs werden de teksten voorbereid voor de effectieve onderhandelingsronde in een diplomatieke conferentie. Aangezien deze diplomatieke conferentie uiteindelijk niet uitgemond is in een verdrag, werd er op 7 november 2012 een nieuwe resolutie van de Algemene Vergadering van de VN aangenomen, die een tweede en laatste diplomatieke conferentie voorstelde die tegen maart 2013 onverwijld zou leiden tot afronding en ondertekening van het verdrag.

De VN-onderhandelingen gingen daarop, zoals gepland, van start op 18 maart 2013. Het verdrag werd op 2 april 2013 met meerderheid van stemmen aangenomen: 154 landen stemden voor, 3 landen stemden tegen (Iran, Noord-Korea en Syrië) en 23 landen, waaronder de grootmachten China, Rusland en India, onthielden zich van stemming.

Er is een evenwicht gevonden tussen de soms sterk uiteenlopende standpunten van de deelnemende landen, waaraan een opvolgingsproces gekoppeld wordt en waarbij het mogelijk zal zijn om over amendementen te stemmen. Tot op heden bestaat er geen enkel wereldwijd verdrag inzake de handel in conventionele wapens. Het voorliggende verdrag wordt dan ook als historisch beschouwd.

4. De inhoud en doel van het verdrag

Het Wapenhandelsverdrag is geen ontwapeningsverdrag. Het verdrag heeft tot doel de internationale handel in conventionele wapens te reguleren, of de bestaande regulering te verbeteren door de strengst mogelijke gemeenschappelijke standaarden vast te stellen, bijvoorbeeld via het toetsen van voorgestelde wapenexporten aan een vastgesteld aantal criteria.

Daarnaast heeft het verdrag ook tot doel de illegale handel in conventionele wapens en hun afleiding naar de illegale markt en ongewenst eindgebruik te voorkomen en uit te roeien. Op die manier wenst men het menselijk lijden ten gevolge van illegale of ongewenste wapenhandel tegen te gaan. Bovendien wordt verzekerd dat regio's en landen die reeds een uitgebreid systeem van exportcontrole hebben en daarbij verder gaan dan wat voorzien is in het Wapenhandelsverdrag (zoals in de Europese Unie het geval is), daar ook de mogelijkheid toe hebben.

Het verdrag bestaat voornamelijk uit algemene bewoordingen. Met 193 lidstaten is het binnen de VN immers zeer moeilijk om tot in detail tot overeenstemming te komen.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING VAN HET VERDRAG

De preambule van het verdrag focust op de algemene principes van de VN, de algemene doelstellingen die relevant zijn voor het Wapenhandelsverdrag en de bestaande VN-initiatieven met betrekking tot wapenhandel, en verwijst naar de problematiek van illegitieme wapenhandel die het Wapenhandelsverdrag geïnspireerd hebben. Er wordt tevens verwezen naar de legitimiteit van legale wapenhandel. Daarnaast worden meer concrete beginselen vastgelegd die als fundament dienen voor dit specifieke verdrag.

Artikel 1 legt de dubbele doelstelling van het verdrag vast: enerzijds de hoogst mogelijke gemeenschappelijke standaarden vaststellen om internationale handel in conventionele wapens te reguleren, of de bestaande regulering te verbeteren, en anderzijds het voorkomen en uitroeien van illegale handel in conventionele wapens en de afwending van hun doel of bestemming te beletten.

Artikel 2 bevat het toepassingsgebied van dit verdrag. Dit artikel bakent de verschillende categorieën van conventionele wapens af, gebaseerd op het VN-Register van Conventionele Wapens, maar ook de kleine en lichte wapens.

Artikelen 3 en 4 handelen over munitie en componenten. Iedere verdragspartij dient een nationaal controlesysteem op te zetten of te behouden om de uitvoer van munitie te controleren. Daarnaast moeten de verdragspartijen tevens een nationaal controlesysteem opzetten of behouden om de export van onderdelen en componenten te controleren.

Artikel 5 bevat de algemene tenuitvoerlegging van het verdrag op nationaal niveau en legt de ondertekenaars op om een nationaal controlesysteem op te zetten.

De criteria waaraan de exporttransacties moeten worden getoetst worden vervolgens uiteengezet, via een getrapt systeem. Zo somt artikel 6 de verbodsbepalingen op, terwijl artikel 7 een aantal belangrijke parameters voorziet die tegen het licht moeten worden gehouden vooraleer een export goed te keuren.

De artikelen 8, 9 en 10 reguleren respectievelijk invoer, doorvoer of overslag en tussenhandel. Artikel 8 benadrukt het belang van uitwisseling van informatie tussen de invoerende en uitvoerende staat. Daarnaast stelt dit artikel dat de invoerende staat geschikte maatregelen zal nemen om invoer te reguleren waar nodig, en ook dat de staat maatregelen zal nemen ter preventie van afwending van ingevoerde wapens. Artikel 9 stelt dat elke verdragspartij gepaste maatregelen dient te nemen om doorvoer te reguleren waar nodig en indien haalbaar. Artikel 10 legt de staten op om tussenhandel in conventionele wapens te reguleren.

Iedere verdragspartij die betrokken is bij de overdracht van de door artikel 2 bepaalde conventionele wapens, moet volgens artikel 11 de nodige maatregelen nemen om afwending naar ongewenst(e) eindgebruik(ers) te voorkomen.

Artikelen 12 en 13 leggen de verplichting op tot het bijhouden van gegevens en rapportering. Elke verdragspartij dient volgens artikel 12 gegevens bij te houden in overeenstemming met de nationale wetgeving over de exportvergunningen of actuele exportgegevens van conventionele wapens die onder het toepassingsgebied van het verdrag vallen. Ook de gegevens van invoer en doorvoer moeten bijgehouden worden. De registers moeten minimum tien jaar bewaard worden. Welke gegevens opgenomen kunnen worden in deze registers, wordt eveneens door artikel 12 bepaald. Elke verdragspartij moet volgens artikel 13 jaarlijks een rapport indienen bij het Secretariaat (artikel 18). Daarnaast moeten de staten ook rapporteren over de maatregelen die ze hebben genomen om uitvoering te geven aan het verdrag.

In artikel 14 wordt gesteld dat verdragspartijen gepaste maatregelen dienen te treffen op nationaal niveau om uitvoering te geven aan het verdrag, inclusief maatregelen om deze nationale wetten en reguleringen af te dwingen.

Artikel 15 moedigt samenwerking tussen de staten aan waarbij vooral de uitwisseling van informatie centraal staat. Daarnaast bepaalt artikel 16 dat iedere verdragspartij de nodige bijstand kan vragen.

Er zal een conferentie van verdragspartijen samengeroepen worden om de werking van het verdrag te faciliteren, te evalueren en eventuele amendementen in beschouwing te nemen. (artikel 17).

Artikel 18 haalt aan dat er een Secretariaat wordt opgericht om de verdragspartijen bij te staan bij de implementatie van het verdrag. Het Secretariaat staat onder meer in voor het opstellen en verspreiden van het rapport en het faciliteren van assistentie aan verdragspartijen.

In het kader van geschillenbeslechting voorziet artikel 19 in een procedure om conflicten tussen verdragspartijen met betrekking tot de interpretatie en toepassing van het verdrag op te lossen. Indien onderhandelingen geen soelaas bieden, kunnen partijen ervoor kiezen om het geschil voor te leggen aan een scheidsgerecht.

Artikel 20 bevat de procedure om amendementen op het verdrag te maken. Amendementen kunnen aangebracht worden vanaf zes jaar na de inwerkingtreding van dit verdrag. Ze worden bij voorkeur bij consensus, maar indien dit niet mogelijk is, volstaat een meerderheid van drie vierden.

Artikelen 21 en 22 regelen de ondertekening, ratificatie, aanname, goedkeuring, toetreding en inwerkingtreding van het verdrag. Artikel 23 behandelt de voorlopige toepassing van het verdrag en stelt dat iedere staat op het tijdstip van ondertekening of bij neerlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding, kan verklaren artikel 6 en 7 voorlopig toe te passen, in afwachting van de inwerkingtreding van het verdrag.

Het verdrag heeft een onbeperkte duur. De verdragspartijen hebben het recht om zich terug te trekken uit het verdrag, indien zij hier redenen voor hebben die zij voldoende kunnen motiveren (artikel 24).

De mogelijkheid bestaat om voorbehouden te maken zolang deze niet in strijd zijn met de verplichtingen van het verdrag (artikel 25). Verdragspartijen hebben het recht om verbintenissen aan te gaan met betrekking tot internationale handel, gegeven dat deze akkoorden compatibel zijn met hun verplichtingen onder dit verdrag en de doelstelling van dit verdrag niet ondermijnen (artikel 26).

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties wordt aangesteld als depositaris van het Wapenhandelsverdrag (artikel 27).

Artikel 28, tot slot, geeft aan dat de originele tekst van het verdrag neergelegd zal worden bij de secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Zowel de Arabische, Chinese, Engelse, Franse, Russische en Spaanse verdragsteksten zijn authentiek.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter en ondertekening

De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), legde op 29 oktober 2009 het gemengde karakter van dit verdrag vast, met bevoegdheden van de gewesten en de federale overheid.

Ingevolge de beslissing van de ICBB van 9 juli 2008 worden de leden van de ICBB geacht met de in de WGV bereikte consensus in te stemmen, behoudens bezwaar binnen de dertig dagen na de notificatie van het verslag aan hen. In een brief van 1 maart 2010 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de consensus in de WGV dus stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Tijdens een schriftelijke procedure op 24 april 2013 werd de ondertekeningsformule bepaald en werd afgesproken om alles in het werk te stellen om een ondertekening door België op 3 juni 2013, de datum van de openstelling voor ondertekeningen, mogelijk te maken.

Het Wapenhandelsverdrag werd ondertekend in New York op 3 juni 2013.

2. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen bracht advies uit op 30 oktober 2013 met kenmerk 2013/27. In zijn advies bespreekt de SARiV de inhoud van het verdrag, de uitdagingen voor de toekomst en tot slot de aandachtspunten voor Vlaanderen.

Inhoud

De SARiV vindt het positief erop dat een groep experten om de drie jaar het VN-Register zal evalueren, zodat het een dynamische lijst blijft. Door echter te verwijzen naar de voor handen zijnde VN-definities, bestaat volgens de adviesraad het risico dat het Wapenhandelsverdrag conventionele wapens te statisch zal benaderen. Hij stelt zich dan ook naar analogie met het Vlaams Vredesinstituut de vraag of nieuwe technologische ontwikkelingen voldoende binnen het toepassingsgebied zullen vallen.

In zijn advies somt de SARiV de belangrijkste verplichtingen op. Deze zitten echter al vervat in internationale en regionale instrumenten.

De SARiV vindt het positief dat de volledige transactieketen wordt beoogd door het verdrag. Hij vindt het een goede zaak dat oorlogsmisdaden duidelijker zijn opgenomen en dat de beoordelingscriteria die bij de uitvoer worden getoetst zowel gelden op de conventionele wapens als op de munitie, onderdelen en componenten. De adviesraad stelt echter vast dat artikelen inzake de regulering van de invoer, transit of doorvoer en tussenhandel en het artikel inzake afwending van doel of bestemming enkel betrekking hebben op conventionele wapens en – in tegenstelling tot uitvoer – niet van toepassing zijn op munitie, onderdelen en componenten.

Verder stipt de SARiV aan dat de Vlaamse overheid een bijdrage zal moeten leveren tot de jaarlijkse rapportering.

Uitdagingen voor de toekomst

De SARiV wijst erop dat het verdrag met meerderheid werd aangenomen en niet met consensus. Het Wapenhandelsverdrag zou volgens de SARiV dan ook een precedent kunnen vormen voor verdere ontwapeningsonderhandelingen. De adviesraad bevestigt hierbij het belang van de toetreding van de grote wapenleveranciers en -importeurs, zoals Rusland, China en India om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren. De SARiV wijst hierbij ook op het belang van de positie van de Verenigde Staten.

De SARiV merkt op dat het verdrag wel bepalingen bevat inzake het ondersteunen van landen bij de tenuitvoerlegging van het verdrag nadat het in werking is getreden, maar niet ingaat op hoe dit moet gebeuren. Ambassadeur Bauwens, speciaal gezant voor ontwapening en non-proliferatie van het Belgische ministerie voor Buitenlandse Zaken en hoofd van de Belgische delegatie bij de onderhandelingen van het Wapenhandelsverdrag, wijst op het belang om snel te komen tot een systeem van ondersteuning. Er bestaan reeds ver-

schillende ondersteuningsprogramma's. Het verlenen van internationale bijstand door de Vlaamse overheid zelf, lijkt de adviesraad zinvol.

De adviesraad stelt vast dat het verdrag niet voorziet in specifieke monitoringsmechanismen. Hij beklemtoont dan ook dat de zowel de verdragspartijen als de ngo's een sleutelrol spelen om elkaar ter verantwoording te roepen en de internationale wapenhandel te monitoren.

Het Wapenhandelsverdrag kan door middel van amendementen verder evolueren. Voorbeelden van succesvolle amendementen bij verdragen zijn echter schaars. De SARiV sluit zich aan bij het standpunt van Bauwens, namelijk eerst focussen op het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak alvorens te praten over amendering of interpretatie van verplichtingen.

Aandachtspunten voor Vlaanderen

Zowel op Belgisch als op Europees niveau is het Wapenhandelsverdrag een gemengd verdrag. De EU kan echter zelf geen partij worden aangezien het niet gelukt is een "Regional Integration Organisation" (RIO) clausule op te laten nemen in het verdrag. De EU heeft eind mei 2013 de lidstaten de toestemming gegeven om het voorliggende verdrag te ondertekenen. De EU zal dit ook doen met het oog op ratificatie. Vlaanderen anticipeert dan ook op de verwachte oproep van de EU tot ratificatie. De SARiV hoopt dan ook op een spoedige Belgische ratificatie.

De SARiV stelt vast dat de het Wapenhandelsverdrag geen nieuwe verplichtingen schept ten voor Vlaanderen. Het Vlaamse decretale kader is immers conform de strengere EU-richtlijnen. De inhoud van het verdrag komt dan ook tegemoet aan het Vlaamse standpunt.

Het formele woordvoerderschap tijdens de VN-conferentie inzake het Wapenhandelsverdrag werd opgenomen door de federale overheid. Er werd wel overleg gepleegd tussen de federale overheid en de deelstaten over de deelname aan en de standpuntbepaling voor de conferentie over het Wapenhandelsverdrag.

Ten slotte merkte de SARiV op dat de tekst van de memorie van toelichting soms nog gebaseerd was op oudere ontwerpen van het Wapenhandelsverdrag, met name de tekstversie van 26 juli 2012. De memorie van toelichting werd op deze punten aangepast.

3. Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State bracht advies uit op 20 maart 2014 met kenmerk 55.594/1. De Raad formuleerde geen opmerkingen.

4. Inwerkingtreding

Na ratificatie door 50 landen, zal het Wapenhandelsverdrag in werking treden. De federale overheid en de gewesten hebben de ambitie om snel in te stemmen met dit verdrag om aldus bij te dragen tot de internationale inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

STRATEGISCHE ADVIESRAAD

INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

HET VN-WAPENHANDELSVERDRAG

Advies 2013/27

30 oktober 2013

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
Tel.: + 32 2 553 01 81, E-mail: sariv@iv.vlaanderen.be, http://www.sariv.be

INHOUD

Inhoud 18
1. Inleiding 19
2. Achtergrond 19
3. Inhoud 20
3.1. Doelstelling en toepassingsgebied 20
3.2. Verplichtingen voor de verdragspartijen 22
3.3. Nationale beoordeling volgens een getrapt systeem 23
3.3.1. Verbodsbepalingen 24
3.3.2. Uitvoer 24
3.3.3. Invoer, transit of doorvoer en tussenhandel 24
3.4. Afwending van doel of bestemming 25
3.5. Rapportering en nationale aanspreekpunten 26
4. Uitdagingen voor de toekomst 26
4.1. “Outreach” 26
4.2. Internationale bijstand 26
4.3. Monitoring 27
4.4. Conferentie van de verdragspartijen 27
5. Aandachtspunten voor Vlaanderen 28
6. Conclusie 30

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 20 september 2013 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013 (hierna: "het wapenhandelsverdrag"). Zij vroeg de Vlaamse minister, bevoegd voor buitenlands beleid, het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). Na bespreking op zijn vergadering van 16 oktober 2013 en na een schriftelijke procedure, keurde de Raad onderhavig advies goed.

De Raad schetst hieronder eerst de achtergrond waarbinnen het wapenhandelsverdrag zich situeert. Vervolgens bespreekt hij de inhoud en schetst hij uitdagingen voor de toekomst en aandachtspunten voor Vlaanderen. Ten slotte komt hij tot zijn conclusies.

2. ACHTERGROND

Sinds het begin van de 20ste eeuw heeft men op internationale fora pogingen ondernomen om op mondiaal vlak de internationale wapenhandel te reguleren.[1] In 1925 ontwierp de Volkenbond bijvoorbeeld een ontwerp van wapenhandelsverdrag.[2] Enkele laureaten van de Nobelprijs voor de Vrede lanceerden in 2001 een ontwerp kaderverdrag, "Draft Framework Convention on International Arms Transfers", dat pleitte voor een universeel, juridisch bindend akkoord inzake wapenhandel. In 2006 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (hierna: "de VN-Algemene Vergadering") resolutie 61/89 aan, nl. "Op weg naar een verdrag inzake wapenhandel: vaststelling van gemeenschappelijke internationale normen voor de invoer, uitvoer en overdracht van conventionele wapens."[3] Via resolutie 64/48 besliste de VN-Algemene Vergadering een conferentie samen te roepen "*to elaborate a legally binding instrument on the highest possible common international standards for the transfer of conventional arms.*"[4] Vier onderhandelingsrondes gingen de conferentie in juli 2012 vooraf. Deze conferentie mondde op 26 juli 2012 uit in een ontwerptekst waarbij de VS, Rusland en een aantal andere staten meer tijd vroegen om het document te bestuderen.

In december 2012 stemde de VN-Algemene Vergadering voor het samenroepen van een laatste diplomatieke conferentie tussen 18 en 28 maart 2013. De voorzitter van de conferentie stelde op 28 maart 2013 een ontwerp van het wapenhandelsverdrag voor. De conferentie was echter niet in de mogelijkheid om deze aan te nemen doordat Noord-Korea, Iran en Syrië een consensus verhinderden. Het ontwerp van wapenhandelsverdrag werd vervolgens ter stemming voorgelegd op de Algemene Vergadering van 2 april 2013, waar het met een grote meerderheid van stemmen werd aangenomen: 154 landen stemden voor (met inbegrip van de VS), 3 landen (Noord-Korea, Iran en Syrië) stemden tegen en 23 landen (waaronder grootmachten zoals China, Rusland en India) onthielden zich.[5]

---

[1] Zie voor een overzicht: D.G. ANDERSON, "The International Arms Trade: Regulating Conventional Arms Transfers in the Aftermath of the Gulf War", *American University International Law Review,* 7, (1992), 4, pp. 758-770.

[2] Convention for the Supervision of the International Trade in Arms and Ammunition and in Implements of War, June 17, 1925, League of Nations Doc. A.13.1925.IX (1925), 6 LEAGUE OF NATIONS *O.J.* 1117 (1925).

[3] Eigen vertaling op basis van UN GENERAL ASSEMBLY, *Resolution adopted by the General Assembly on 6 December 2006. Towards an arms trade treaty: establishing common international standards for the import, export and transfer of conventional arms,* A/RES/61/89, New York, 18 december 2006.

[4] UN GENERAL ASSEMBLY, *Resolution adopted by the General Assembly on 2 December 2009. The arms trade treaty*, A/RES/64/48, New York, 12 januari 2010, §4.

[5] X, "Het VN Wapenhandelverdrag: interview met Werner Bauwens, speciaal gezant voor ontwapening en non-proliferatie van het Belgische ministerie voor Buitenlandse Zaken", *Wereldbeeld. Themanummer Vrede & Veiligheid,* 3, (2013), 167, pp.

De Raad stipt aan dat tijdens de onderhandelingen over het wapenhandelsverdrag het Syrisch conflict en de problematiek van het al dan niet bewapenen van rebellengroeperingen op de internationale agenda stond. Terwijl het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk rebellenbewegingen wilden bewapenen, pleitten o.m. Rusland en Syrië voor een wapenhandelsverdrag dat wapenoverdrachten naar subnationale groepen zou verbieden. Het wapenhandelsverdrag zou uiteindelijk geen duidelijke bepalingen omvatten die wapenoverdrachten naar subnationale groeperingen verbiedt.[6]

Inmiddels hebben 113 landen het wapenhandelsverdrag ondertekend en 7 landen het geratificeerd.[7] Krachtens zijn artikel 21 zal het wapenhandelsverdrag in werking treden negentig dagen na de vijftigste akte van ratificatie, aanvaarding of goedkeuring.

3. INHOUD

Het wapenhandelsverdrag bestaat uit 28 artikelen, voorafgegaan door een preambule en beginselen. Voor een volledig overzicht van de artikelen verwijst de Raad naar de memorie van toelichting bij het instemmingsdecreet.[8]

De Raad bespreekt op niet exhaustieve wijze enkele inhoudelijke elementen: doelstelling en toepassingsgebied, verplichtingen voor de verdragspartijen, nationale beoordeling volgens een getrapt systeem, afwending van doel of bestemming en rapportering. Bij deze bespreking besteedt hij speciale aandacht aan de wijzigingen ten opzichte van het ontwerp van wapenhandelsverdrag van 26 juli 2012 (hierna: "de tekstversie van 26 juli 2012") (zie *supra,* 2.).

3.1. Doelstelling en toepassingsgebied

Artikel 1 beschrijft de tweeledige doelstelling van het wapenhandelsverdrag, nl. enerzijds de hoogst mogelijke gemeenschappelijke standaarden vaststellen om internationale handel in conventionele wapens te reguleren, of de bestaande regulering te verbeteren, en anderzijds het voorkomen en uitroeien van illegale handel in conventionele wapens en hun afwending (van doel of bestemming) te beletten. Het wapenhandelsverdrag beoogt derhalve niet enkel het bestrijden van illegale wapenhandel, maar tevens het reguleren van legale handel. Zowel bepalingen in de preambule als in de beginselen erkennen meermaals de legitieme belangen van staten op het gebied van politiek, veiligheid, economie en handel bij de internationale handel in conventionele wapens.

Artikel 2 geeft aan welke conventionele wapens onder het toepassingsgebied vallen van het wapenhandelsverdrag door acht categorieën (gevechtstanks, pantsergevechtsvoertuigen, zware artilleriesystemen, gevechtsvliegtuigen, gevechtshelikopters, oorlogsschepen, raketten en raketwerpers, kleine en lichte wapens) te bepalen. De eerste zeven categorieën zijn gebaseerd op

52-53. In stemverklaringen na de stemming argumenteerde India zijn onthouding door te stellen dat het wapenhandelsverdrag zwak was m.b.t. terrorisme en niet-statelijke actoren. China en Egypte verwezen naar de afwijking van de consensusbenadering en de stemming bij meerderheid. Zie voor meer stemverklaringen: UN GENERAL ASSEMBLY, *Official Records,* A/67/PV.71, New York, 2 april 2013.

[6] J. ABRAMSON, "Special Report: UN General Assembly Adopts Arms Trade Treaty in Overwhelming Vote", *Arms Control Today,* mei 2013, p. 3. Rusland en India bijvoorbeeld verwezen hiernaar als argumentatie voor hun onthouding bij de stemming over het wapenhandelsverdrag.

[7] Antigua en Barbuda, Costa Rica, Grenada, Guyana, IJsland, Mexico, Nigeria en Trinidad en Tobago ratificeerden het wapenhandelsverdrag (stand van zaken: 29 oktober 2013). Zie: http://www.un.org/disarmament/ATT/

[8] VLAAMSE REGERING, *Ontwerp van memorie van toelichting [betreft principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens],* VR 2013 2009 DOC.0998/3, Brussel, 20 september 2013, 4-5.

het VN-Register van Conventionele Wapens (hierna: "het VN-Register").[9] Hieraan werd de categorie kleine en lichte wapens toegevoegd. Het artikel specifieert daarenboven dat internationale handel de uitvoer, invoer, transit, doorvoer en tussenhandel omvat. De overkoepelende term voor al deze transacties in het wapenhandelsverdrag is "overdracht". Er werd geen overeenstemming bereikt over het opnemen van zowel munitie als onderdelen en componenten in het toepassingsgebied. Desalniettemin hebben deze zaken, in vergelijking met de tekstversie van 26 juli 2012, een sterker statuut gekregen in het wapenhandelsverdrag door de opname van aparte artikelen. De onduidelijkheid inzake terminologie is opgeheven doordat het wapenhandelsverdrag nu spreekt over zowel "ammunition" als "munition".[10]

Verschillende staten ijverden voor het opnemen van meer conventionele wapens onder het toepassingsgebied. De Raad stelt vast dat het wapenhandelsverdrag minimumstandaarden bevat. Gelet op het evolutieve en dynamische karakter van wapenhandel, vindt de Raad het een goede zaak dat de verdragspartijen via artikel 5, §3 worden aangemoedigd de bepalingen toe te passen op een zo breed mogelijk spectrum van conventionele wapens.

Hoewel het wapenhandelsverdrag zelf geen definitie geeft van de verschillende categorieën conventionele wapens, stelt het dat de nationale definities van die categorieën niet beperkter mogen zijn dan de omschrijvingen in het VN-Register op het tijdstip van inwerkingtreding van het wapenhandelsverdrag. Voor de categorie "kleine en lichte wapens" mogen de nationale omschrijvingen niet beperkter zijn dan de omschrijvingen gebruikt in het desbetreffende instrument van de VN op het tijdstip van inwerkingtreding van het wapenhandelsverdrag. De Raad wijst erop dat om de drie jaar een groep experten het VN-Register evalueert, zodat dit register een dynamische lijst blijft.[11] Het is mogelijk dat voor de inwerkingtreding van het wapenhandelsverdrag dit VN-Register nog wordt aangepast en bijvoorbeeld onbemande vliegtuigen zou gaan omvatten, waardoor het eigenlijke toepassingsgebied van het wapenhandelsverdrag uitbreidt.[12] Door echter te verwijzen naar de voor handen zijnde VN-definities op "het tijdstip van inwerkingtreding van het wapenhandelsverdrag" bestaat volgens de Raad het risico dat het wapenhandelsverdrag conventionele wapens te statisch benadert. Naar analogie met het Vlaams Vredesinstituut werpt de Raad de vraag op of nieuwe technologische ontwikkelingen voldoende binnen het toepassingsgebied vallen.[13] Sommige onderhandelaars van het wapenhandelsverdrag zijn (voorzichtig) optimistisch dat staten in de praktijk verder zullen gaan dan de acht categorieën conventionele wapens die thans onder het toepassingsgebied vallen: staten die nieuwe controlesystemen opzetten, zullen gebruik willen maken van reeds bestaande lijsten die uitvoeriger zijn dan de acht categorieën, zoals van het Wassenaar Arrangement.[14] Staten kunnen tevens actualiseringen uitwisselen op de Conferentie van Verdragspartijen, e.d.m.[15]

[9] Het VN-Register van Conventionele Wapens werd in 1992 tot stand gebracht op basis van Resolutie 43/36L van de VN-Algemene Vergadering.

[10] Artikel 3 bepaalt dat iedere verdragspartij een nationaal controlesysteem moet opzetten of behouden om de uitvoer van munitie te controleren. Krachtens artikel 4 moeten de verdragspartijen tevens een nationaal controlesysteem opzetten of behouden om de export van onderdelen en componenten te controleren.

[11] UNODA, "Assessing the United Nations Register of Conventional Arms", *UNODA Occasional Papers,* (2009), 16, iv. Zie ook: VLAAMS VREDESINSTITUUT, *Advies over het wereldwijd verdrag voor handel in conventionele wapens (Arms Trade Treaty),* 11 maart 2013, 5.

[12] J. ABRAMSON, *l.c.*, p.4.

[13] VLAAMS VREDESINSTITUUT, *o.c.*, 5.

[14] Het Wassenaar Arrangement vormt een vrijwillige groep van 41 landen die nationaal geïmplementeerde lijsten van munitie en producten voor tweeërlei gebruik ("dual use") ontwikkelen. Zie: www.wassenaar.org.

[15] J. ABRAMSON, *l.c.*, p. 4.

3.2. Verplichtingen voor de verdragspartijen

De Raad lijst de belangrijkste verplichtingen op voor de verdragspartijen.[16] Deze bestaan uit:

- Het instellen en handhaven van een nationaal controlesysteem niet alleen voor de uitvoer, invoer, transit of doorvoer en tussenhandel van de acht categorieën conventionele wapens uit het toepassingsgebied van het wapenhandelsverdrag, maar ook voor de uitvoer van munitie, onderdelen en componenten die gebruikt worden om conventionele wapens, onder het toepassingsgebied van het wapenhandelsverdrag, samen te stellen (artikelen 3, 4 en 5, §2);

- Het instellen en handhaven van een nationale controlelijst (artikel 5, §3) en deze ter beschikking stellen van andere verdragspartijen (artikel 5, §4);

- Het aanwijzen van bevoegde nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het handhaven van dit systeem (artikel 5, §5);

- Het aanwijzen van één of meer nationale aanspreekpunten voor de uitwisseling van informatie over aangelegenheden omtrent de tenuitvoerlegging van het wapenhandelsverdrag (artikel 5, §6);

- Het verbieden van overdracht van conventionele wapens, munitie, onderdelen en componenten voor de acht categorieën conventionele wapens onder het wapenhandelsverdrag die in strijd zouden zijn met verplichtingen uit hoofde van (i) hoofdstuk VII van het Handvest van de Verenigde Naties, (ii) internationale verdragen, in het bijzonder m.b.t. de overdracht van of illegale handel in conventionele wapens, of (iii) wanneer de verdragspartij kennis heeft dat de producten zouden worden gebruikt voor het plegen van genocide, misdaden tegen de mensheid, grove schendingen van de Conventies van Genève van 1949, aanvallen gericht tegen burgerdoelen of als zodanig beschermde burgers of andere oorlogsmisdaden (artikel 6);

- Het beoordelen van vergunningsaanvragen voor de uitvoer van conventionele wapens, munitie, onderdelen en componenten op het gevaar dat de uitgevoerde wapens zouden kunnen bijdragen aan of ten koste gaan van de vrede en veiligheid of gebruikt zouden kunnen worden voor het plegen of bevorderen van

  i. een ernstige schending van het internationale humanitaire recht;
  ii. een ernstige schending van het internationale recht inzake de mensenrechten;
  iii. handelingen die strafbaar zijn ingevolge internationale verdragen of protocollen inzake terrorisme waarbij de uitvoerende staat partij is;
  iv. handelingen die strafbaar zijn ingevolge internationale verdragen of protocollen inzake grensoverschrijdende georganiseerde misdaad waarbij de uitvoerende staat partij is (artikel 7).

- Het weigeren van uitvoer wanneer na de beoordeling en het overwegen van bijkomende maatregelen, de zogeheten “risk mitigation measures”, er een doorslaggevend risico is. Het bij de beoordeling in aanmerking nemen dat de conventionele wapens, munitie, onderdelen

[16] Zie tevens P. HOLTOM en M. BROMLEY, “Next Steps for the Arms Trade Treaty: Securing Early Entry Into Force”, *Arms Control Today,* juni 2013.

en componenten worden gebruikt voor het plegen of bevorderen van ernstige daden van genderspecifiek geweld of ernstige geweldsmisdrijven tegen vrouwen en kinderen (artikel 7);

- Maatregelen nemen om, waar nodig, de invoer van conventionele wapens te reguleren (artikel 8);
- Als invoerende staat van conventionele wapens informatie verschaffen, inclusief inzake eindgebruik(er), aan de uitvoerende staat om deze bij te staan bij zijn nationale exportbeoordeling (artikel 8);
- Maatregelen nemen, waar nodig en haalbaar, om transit of doorvoer van conventionele wapens te reguleren (artikel 9);
- Maatregelen nemen om tussenhandel onder zijn rechtsmacht te reguleren (artikel 10);
- Maatregelen nemen, inclusief risicoanalyses, mitigerende maatregelen, samenwerking en informatie-uitwisseling, om de afwending van doel of bestemming van conventionele wapens te voorkomen, en passende maatregelen nemen indien er sprake is van afwending van overgedragen conventionele wapens (artikel 11);
- Het bewaren van nationale gegevens over de exportvergunningen of actuele exportgegevens van conventionele wapens voor minstens tien jaar (artikel 12);
- Het indienen van jaarlijkse rapporten bij het secretariaat over vergunningen afgegeven voor of feitelijk uitgevoerde en ingevoerde conventionele wapens (artikel 13);
- Passende maatregelen nemen om de nationale wet- en regelgeving ten uitvoering van het wapenhandelsverdrag te handhaven (artikel 14);
- Het samenwerken met andere verdragspartijen met het oog op de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van het wapenhandelsverdrag (artikel 15).

Vele verplichtingen van het wapenhandelsverdrag zitten reeds vervat in internationale en regionale instrumenten, zoals het Europees Gemeenschappelijk Standpunt nr. 2008/944/GBVB van de Raad van de Europese Unie van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie.[17]

3.3. Nationale beoordeling volgens een getrapt systeem

De beoordelingscriteria voor de handel in conventionele wapens bestaan uit een getrapt systeem. Allereerst somt het wapenhandelsverdrag verbodsbepalingen op voor de overdracht van conventionele wapens, munitie, onderdelen en componenten. Vervolgens bestaat het getrapt systeem uit voorwaarden voor uitvoer (artikel 7), invoer (artikel 8), transit of doorvoer (artikel 9) en tussenhandel (artikel 10). De voorwaarden die aan uitvoer worden gesteld, zijn het meest verregaand.

[17] RAAD VAN DE EUROPESE UNIE, Gemeenschappelijk standpunt nr. 2008/944/GBVB van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor de controle op de uitvoer van militaire goederen en technologie, *Pb. L. 335/99*, 13 december 2008.

3.3.1. Verbodsbepalingen

Artikel 6 somt allereerst verbodsbepalingen op voor de overdracht van conventionele wapens, inclusief voor munitie (artikel 3), onderdelen en componenten (artikel 4). Dit is een vooruitgang t.o.v. de tekstversie van 26 juli 2012 waarin de verbodsbepalingen enkel van toepassing waren op de conventionele wapens onder de acht categorieën. Het is volgens de Raad daarenboven een goede zaak dat oorlogsmisdaden duidelijker zijn opgenomen. Bovendien bevat het wapenhandelsverdrag nu ook een toevoeging m.b.t. aanvallen gericht tegen burgerdoelen.[18]

3.3.2. Uitvoer

Artikel 7 schrijft de verdragspartijen een aantal beoordelingscriteria voor die bij uitvoer moeten getoetst worden. Het is de verdienste van het wapenhandelsverdrag dat verdragspartijen hun nationale exportbeoordeling moeten onderwerpen aan internationale criteria. Bovendien volgt uit een negatieve beoordeling een duidelijk gevolg, nl. het weigeren van de uitvoer. Zoals het Vlaams Vredesinstituut reeds vaststelde, gaat men echter niet automatisch over tot een weigering bij een schending van artikel 7, §1, b. In de beoordeling wordt tevens gekeken of de uitvoer zou kunnen bijdragen aan de vrede en veiligheid (artikel 7, §1, a). Tevens kunnen er maatregelen worden genomen om de risico's te beperken. Ten slotte is het de uitvoerende staat die beslist of het risico "doorslaggevend" is.[19]

Artikel 7, §4 bepaalt dat de uitvoerende staat bij de beoordeling tevens het risico in aanmerking neemt dat de conventionele wapens zullen worden gebruikt voor het plegen of bevorderen van ernstige daden van genderspecifiek geweld of ernstige geweldsmisdrijven tegen vrouwen en kinderen. De Raad stelt vast dat deze additionele criteria niet op hetzelfde niveau staan als de criteria onder artikel 7, §1: er wordt immers geen duidelijk gevolg aan gekoppeld, nl. het weigeren van de uitvoer bij een eventuele schending. De Raad vult hierbij aan dat de tekstversie van 26 juli 2012 andere additionele criteria bevatte, nl. het vermijden dat conventionele wapens (i) afgeleid worden naar illegale markten of voor oneigenlijk eindgebruik aangewend worden, (ii) gebruikt worden om gender-gerelateerd geweld of geweld tegen kinderen te plegen of te faciliteren, (iii) gebruikt worden voor transnationaal georganiseerde criminaliteit, (iv) het onderwerp worden van corruptie, en (v) een negatieve impact zouden hebben op de ontwikkeling van de invoerende staat. De problematiek van eindgebruik heeft in het wapenhandelsverdrag een eigen artikel gekregen, nl. artikel 11. Aan het additioneel criterium i.v.m. genderspecifiek geweld en geweld tegen vrouwen en kinderen werd in het wapenhandelsverdrag de notie "ernstige misdrijven" toegevoegd. Transnationaal georganiseerde criminaliteit heeft in het wapenhandelsverdrag meer gewicht gekregen en bevindt zich bij de criteria onder artikel 7, §1. De laatste twee criteria uit de tekstversie van 26 juli 2012 zijn niet weerhouden in het wapenhandelsverdrag.

De Raad vindt het ten slotte een goede zaak dat artikel 7 niet alleen de uitvoer van conventionele wapens omvat zoals omschreven in het toepassingsgebied (artikel 2), maar tevens geldt voor munitie (artikel 3), onderdelen en componenten (artikel 4).[20]

3.3.3. Invoer, transit of doorvoer en tussenhandel

De artikelen 8, 9 en 10 leggen staten op om respectievelijk invoer, transit of doorvoer en tussenhandel te reguleren. De Raad stelt vast dat deze artikelen enkel betrekking hebben op conventionele wapens onder artikel 2 en - in tegenstelling tot uitvoer - niet van toepassing zijn op

[18] "Un traité historique", Le Temps, 3.04.2013 ; J. SENIORA, "Les Etats s'accordent pour réglementer le commerce des armes", *Note du GRIP,* 04.04.2013, p. 1.
[19] VLAAMS VREDESINSTITUUT, *o.c.*, 8; J. SENIORA, *l.c.*, p. 2.
[20] VLAAMS VREDESINSTITUUT, *o.c.*, 11.

munitie (artikel 3), onderdelen en componenten (artikel 4). Artikel 8 m.b.t. invoer bevat daarenboven een paragraaf over informatie-uitwisseling die o.m. gegevens kan bevatten over eindgebruik.

De Raad vindt het een goede zaak dat het wapenhandelsverdrag de hele transactieketen inzake wapenhandel beoogt. Hij stelt tegelijkertijd echter vast dat hoofdzakelijk uitvoer aan eerder sterke internationale normen wordt onderworpen. De artikelen omtrent invoer, transit of doorvoer en tussenhandel zijn meer voorwaardelijk en minder gedetailleerd geformuleerd. Waar nodig (en waar mogelijk) zal de invoerende staat geschikte maatregelen nemen om invoer, transit of doorvoer te reguleren. Zoals het Vlaams Vredesinstituut in zijn rapport aangaf, kan een verdere uitwerking eventueel vorm krijgen in opvolgingsconferenties (zie *infra*, 4.4.).[21]

3.4. Afwending van doel of bestemming

Artikel 11 bepaalt dat iedere verdragspartij die betrokken is bij de overdracht van de door artikel 2 bepaalde conventionele wapens de nodige maatregelen moet nemen om afwending naar ongewenst(e) eindgebruik(ers) te voorkomen.

De Raad stelt vast dat dit artikel opnieuw enkel betrekking heeft op conventionele wapens onder artikel 2 en niet van toepassing is op munitie (artikel 3), onderdelen en componenten (artikel 4). Het lijkt de Raad een goede zaak dat in tegenstelling tot de tekstversie van 26 juli 2012 afwending van doel of bestemming via artikel 11 een afzonderlijk artikel krijgt toegewezen. Het risico op afwending kan een reden zijn om wapenexport te weigeren (artikel 11, §2).

3.5. Rapportering en nationale aanspreekpunten

Elke verdragspartij dient volgens artikel 12 gegevens bij te houden van conventionele wapens die onder het toepassingsgebied van het verdrag vallen, in overeenstemming met de nationale wetgeving over de exportvergunningen of actuele exportgegevens. De verdragspartijen worden daarenboven aangemoedigd om ook de gegevens van invoer, transit of doorvoer bij te houden. De registers moeten minimum tien jaar bewaard worden. Welke gegevens opgenomen kunnen worden in deze registers, wordt eveneens door artikel 12 bepaald. Elke verdragspartij moet volgens artikel 13 jaarlijks een rapport indienen bij het secretariaat (artikel 18).

De Raad stelt vast dat munitie (artikel 3), onderdelen en componenten (artikel 4) niet vallen onder hogergenoemde rapporteringsverplichtingen. Hij stipt aan dat de Vlaamse overheid een bijdrage zal moeten leveren aan het jaarlijks in te dienen rapport. Het wapenhandelsverdrag voorziet niet in publieke rapportering omdat verschillende staten hiertegen bezwaar hadden. De Raad hoopt dat de weerstand tegen publieke rapportering met de tijd zal verminderen. Hij wijst erop dat het VN-Register evenmin publieke rapportering vereist, maar dat dergelijke rapportering uiteindelijk toch de norm is geworden.[22]

Hoewel de bepalingen omtrent rapportering enkele lacunes vertonen, zullen zij niettemin bijdragen tot een verhoogde transparantie aangezien vele staten tot hiertoe helemaal niet rapporteerden.

Artikel 5 bepaalt dat elke verdragspartij één of meer nationale aanspreekpunten voor informatie-uitwisseling aanstelt en het secretariaat hiervan op de hoogte stelt. Bovendien moet elke verdragspartij zijn nationale controlelijst bezorgen aan het secretariaat.

[21] VLAAMS VREDESINSTITUUT, *o.c.*, 11.
[22] J. ABRAMSON, *l.c.*, p. 4.

Het lijkt de Raad aangewezen dat de nodige intrafederale afspraken worden gemaakt over het geheel van rapportering, informatie-uitwisseling, het bezorgen van controlelijsten en het aanduiden van één of meer nationale aanspreekpunten.

4. UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST

4.1. "Outreach"

De Raad stipt aan dat het wapenhandelsverdrag met meerderheid i.p.v. met consensus is aangenomen. Dit is gelijkaardig aan het Alomvattend Kernstopverdrag ("Comprehensive Test Ban Treaty"): de diplomatieke conferentie slaagde er in 1996 niet in tot consensus te komen, waarna de Algemene Vergadering het verdrag bij meerderheid goedkeurde. Het is mogelijk dat het wapenhandelsverdrag een precedent vormt om in de toekomst ontwapeningsonderhandelingen opnieuw op basis van meerderheidsbeslissing te voeren.[23] Waakzaamheid is echter geboden. Zowel China als Rusland verwezen in hun argumentatie voor hun onthouding bij de stemming van het wapenhandelsverdrag naar de afwijking van de consensusbenadering.[24]

Het is volgens de Raad van groot belang dat de grote wapenleveranciers en –importeurs toetreden tot het wapenhandelsverdrag. China (in de top 5 wapenleveranciers en –importeurs voor 2008-2012), Rusland (in de top 5 wapenleveranciers voor 2008-2012) en India (de grootste wapenimporteur voor 2008-2012), onthielden zich bij de stemming. Alle andere top vijf wapenleveranciers (Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten) en alle andere top vijf importeurs (Pakistan, Singapore en Zuid-Korea) stemden voor, evenals Brazilië en Zuid-Afrika, twee opkomende regionale spelers in de wapenindustrie. China, India en Rusland stelden allen in hun slotverklaring dat "they would carefully study" de verdragstekst.[25] Hopelijk is er ruimte om met hen in discussie te treden over hun onthouding. Geduldig en voorzichtig lobbywerk dat ingaat op de nationale bezorgdheden van deze landen zonder de inhoud van het wapenhandelsverdrag zelf te verzwakken, is aangewezen. Deze landen kunnen gevoelig zijn voor argumenten zoals het vestigen van een reputatie als een meer verantwoordelijke wapenexporteur, het bijwonen van de conferentie van verdragspartijen om mee de toekomstige evolutie van het wapenhandelsverdrag te bepalen, enz.[26]

Ook de positie van de Verenigde Staten, de grootste wapenexporteur ter wereld, t.a.v. het wapenhandelsverdrag is van groot belang. De Verenigde Staten ondertekenden het verdrag op 25 september 2013. Ratificatie, wat de instemming van de Senaat vergt, kan echter nog een moeilijke zaak worden.[27] Hopelijk kan een soort kettingreactie uitgelokt worden waarbij China en Rusland volgen op basis van een vorm van solidariteit onder de permanente leden van de VN-Veiligheidsraad.[28]

4.2. Internationale bijstand

De Raad wijst erop dat het wapenhandelsverdrag bepalingen bevat inzake het ondersteunen van landen bij de tenuitvoerlegging van het verdrag nadat het in werking is getreden (artikel 16). Het secretariaat zal hierbij bemiddelen door het aanbod aan en de vraag naar hulp te koppelen. Het wapenhandelsverdrag gaat niet in op hoe staten moeten geholpen worden bij de voorbereiding van

[23] J. ABRAMSON, *l.c.*, p. 5.
[24] Zie voetnoot 5.
[25] J. ABRAMSON, *l.c.*, pp. 5-6.
[26] P. HOLTOM en M. BROMLEY, *l.c.,* p. 3.
[27] Zie: http://disarmament.un.org/treaties/a/att/unitedstatesofamerica/sig/un; J. ABRAMSON, *l.c.*, p.2.
[28] X, "Het VN Wapenhandelverdrag", *l.c*, p. 54.

een ratificatie. Volgens ambassadeur Werner Bauwens, speciaal gezant voor ontwapening en non-proliferatie van het Belgische ministerie voor Buitenlandse Zaken en hoofd van de Belgische delegatie bij de onderhandelingen van het wapenhandelsverdrag, is het van groot belang om snel te komen tot een systeem (op Europees, maar ook op Belgisch niveau met een meer specifieke focus op Afrika) van ondersteuning van landen die het moeilijk hebben wat betreft hun engagement voor ratificatie maar ook meer concreet om deze landen te helpen met het invoeren van een nationaal uivoeringsmechanisme.[29] De Raad wijst er op dat er reeds verschillende ondersteuningsprogramma's bestaan. Ook de Europese Unie is op dit domein actief.[30]

Gelet op de Vlaamse expertise en het recent decretaal kader, lijkt het de Raad zinvol dat de Vlaamse overheid overweegt of het ook zelf internationale bijstand kan geven, bijvoorbeeld ten aanzien van zijn partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking.

4.3. Monitoring

Om te verzekeren dat verdragspartijen hun verplichtingen onder het wapenhandelsverdrag (o.m. rapporteringsverplichtingen en het toepassen van verbodsbepalingen en criteria voor wapenuitvoer) nakomen, is er nood aan monitoringmechanismen. Het wapenhandelsverdrag zelf voorziet niet in specifieke monitoringmechanismen. Er is evenmin in een sanctiemechanisme voorzien.[31]

De Raad beklemtoont dat de verdragspartijen een sleutelrol spelen om, o.m. op basis van de jaarlijkse rapportering, elkaar ter verantwoording te roepen. Ook ngo's zullen een cruciale rol spelen door bijvoorbeeld de internationale wapenhandel te monitoren, het onthullen van illegale wapenoverdrachten, enz. De Raad verwijst bij wijze van voorbeeld naar de "Landmine and Cluster Munition Monitor", een initiatief van het maatschappelijk middenveld dat succesvol het antipersoonsmijnen- en clustermunitieverdrag monitort.[32]

4.4. Conferentie van de verdragspartijen

Uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van het wapenhandelsverdrag zal, ingevolge artikel 17, een eerste conferentie van verdragspartijen worden samengeroepen om o.m. de tenuitvoerlegging van het verdrag te toetsen alsook aanbevelingen en amendementen te bestuderen.

In principe is het mogelijk dat het wapenhandelsverdrag verder evolueert via amendementen. Zes jaar na de inwerkingtreding van het wapenhandelsverdrag, kunnen amendementen (artikel 20) via een drievierde meerderheid worden aangenomen. Vroegere amendementen kunnen enkel bij consensus worden goedgekeurd.[33] Critici wijzen echter op de schaarse voorbeelden van succesvolle amendementen bij verdragen. Daarenboven lijkt het volgens Werner Bauwens, speciaal gezant voor ontwapening en non-proliferatie van het Belgische ministerie voor Buitenlandse Zaken en hoofd van de Belgische delegatie bij de onderhandelingen van het wapenhandelsverdrag, aangewezen om eerst te focussen op "outreach" en het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak alvorens te praten over amendering of interpretatie van verplichtingen.[34] De Raad treedt dit standpunt bij. Op termijn kunnen echter zowel de conferenties van de verdragspartijen (bv. uitwisseling goede praktijken) als

[29] X, "Het VN Wapenhandelverdrag", *l.c*, p. 54.
[30] *Ibid*.; P. HOLTOM en M. BROMLEY, *l.c.,* pp. 2 en 5.
[31] Artikel 14 stelt dat elke verdragspartij passende maatregelen neemt tot handhaving van de nationale wet- en regelgeving met het oog op de tenuitvoerlegging. Geschillen m.b.t. de interpretatie en toepassing van het verdrag worden in de eerste plaats via onderling overleg behandeld. Verdragspartijen kunnen met wederzijdse toestemming kiezen om het geschil voor te leggen aan een scheidsgerecht.
[32] Zie: http://www.the-monitor.org/; P. HOLTOM en M. BROMLEY, *l.c.,* p. 5.
[33] J. ABRAMSON, *l.c.*, pp. 4-5.
[34] "Het VN Wapenhandelverdrag", *l.c*, pp. 54.54.

eventuele amendementen bijdragen aan het evolueren van het wapenhandelsverdrag en het hoger leggen van het ambitieniveau.[35]

5. AANDACHTSPUNTEN VOOR VLAANDEREN

Het wapenhandelsverdrag is zowel op Belgisch als Europees niveau een gemengd verdrag. Naast de EU-lidstaten heeft ook de EU zelf bevoegdheid over sommige elementen uit het verdrag. De EU kan zelf geen partij worden bij het wapenhandelsverdrag aangezien het niet gelukt is een "Regional Integration Organisation" (RIO) clausule op te laten nemen in het verdrag.[36] Eind mei 2013 heeft de EU via besluit van de Raad van de Europese Unie de toestemming gegeven aan de EU-lidstaten om het wapenhandelsverdrag te ondertekenen. De Raad van de Europese Unie moet hierna de EU-lidstaten nog groen licht geven om te ratificeren.[37] Vlaanderen anticipeert via zijn instemmingsdecreet, op een snelle wijze, op de verwachte Europese oproep tot ratificatie. De Raad hoopt dat de Belgische ratificatie snel zal volgen.

De memorie van toelichting verwijst naar de regionalisering van de bevoegdheid voor buitenlandse wapenhandel sinds 2003 en geeft aan dat de regelgeving die in België wordt gehanteerd meer en meer Europees en internationaal bepaald wordt. Zij stelt dat de Europese regels, waaraan België gebonden blijft, sterker zijn dan die van het wapenhandelsverdrag. Wat het Vlaams standpunt betreft, verduidelijkt de memorie van toelichting dat de Vlaamse overheid zich steeds een voorstander heeft getoond van een sterk wapenhandelsverdrag, dat zo universeel mogelijk wordt gedragen en dat juridisch afdwingbaar is. Daarenboven heeft de Vlaamse overheid steeds het Europese acquis, alsook een aantal specifieke mensenrechtenthema's (verbod op wapenexport naar landen waar kindsoldaten worden ingezet in het geregeld leger, de rechten van het kind in het algemeen en de focus op het vermijden van "gender-based" geweld) verdedigd.[38] De Raad stelt vast dat, op een verwijzing naar kindsoldaten na, de inhoud van het wapenhandelsverdrag tegemoet komt aan het Vlaamse standpunt.

De federale overheid heeft het formele woordvoerderschap opgenomen tijdens de VN-conferentie inzake het wapenhandelsverdrag. Er is immers de afspraak dat in de materie betreffende de handel in militair materieel de federale overheid een coördinerende rol opneemt en instaat voor de vertegenwoordiging van België op Europese en VN-vergaderingen.[39] Gelet op de gewestelijke expertise, telde de Belgische delegatie bij de conferentie wel vertegenwoordigers van o.m. het Vlaamse gewest. Uit een parlementaire vraag bleek daarenboven dat er overleg werd gepleegd tussen de federale overheid en de deelstaten over de deelname aan en de standpuntbepaling voor de conferentie over het wapenhandelsverdrag. "*Enerzijds vindt maandelijks een intrafederale overlegvergadering plaats ter voorbereiding van de maandelijkse vergadering van de Europese Raadswerkgroep over dit thema. In de schoot van de Europese Unie wordt, onder impuls van de European External Action Service [Europese Dienst voor Extern Optreden], zoveel mogelijk gestreefd*

[35] J. SENIORA, *l.c.*, p. 2.
[36] X, "Het VN Wapenhandelverdrag", *l.c*, p. 53.
[37] RAAD VAN DE EUROPESE UNIE, *Besluit 2013/269/GBVB van 27 mei 2013 waarbij de lidstaten worden gemachtigd in het belang van de Europese Unie het Wapenhandelsverdrag te ondertekenen, Pb. L. 155/9*, 7 juni 2013; EUROPESE COMMISSIE, *Voorstel voor een besluit van de Raad waarbij de lidstaten worden gemachtigd in het belang van de Europese Unie het Wapenhandelsverdrag te ratificeren,* COM(2013)482, Brussel, 28 juni 2013.
[38] VLAAMSE REGERING, *Ontwerp van memorie van toelichting [betreft principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens],* VR 2013 2009 DOC.0998/3, Brussel, 20 september 2013, 1-2. Zie ook *Vr. en Antw.* Vlaams Parlement 2012, 22 november 2012 (Vr. nr. 100 HENDRICKX).
[39] Zie ook: Samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de invoer, uitvoer en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en de daaraan verbonden technologie alsook van producten en technologieën voor dubbel gebruik van 17 juli 2007, *B.S.,* 20 december 2007.

naar een gecoördineerd standpunt van de lidstaten inzake het ATT [wapenhandelsverdrag]. Zowel de parameters voor de controle op de export van militair materieel naar derde landen als de overbrengingen binnen de Europese Unie hebben immers een sterke Europese dimensie. Anderzijds wordt in aanloop naar de diplomatieke conferentie ook een specifieke overlegvergadering georganiseerd tussen de federale overheid en de deelstaten."[40]

Ten slotte heeft de Raad de indruk dat de tekst van de memorie van toelichting soms nog gebaseerd is op oudere ontwerpen van het wapenhandelsverdrag zoals de tekstversie van 26 juli 2012. De memorie van toelichting maakt bijvoorbeeld in artikel 1 tevens melding van het "bestrijden" van illegale handel in conventionele wapens. In tegenstelling tot de tekstversie van 26 juli 2012 spreekt het wapenhandelsverdrag enkel over "prevent and eradicate the illicit trade in conventionel arms". In datzelfde artikel spreekt het wapenhandelsverdrag enkel over het beletten van de afwending van conventionele wapens, terwijl de tekstversie van 26 juli 2012 nog sprak over de afwending naar de illegale markt of voor ongewenst eindgebruik. Zij geeft foutief aan dat artikel 9 over transit of doorvoer ook een paragraaf bevat over informatie-uitwisseling. In tegenstelling tot de tekstversie van 26 juli 2012 (waarin stond dat de invoerende staat geschikte maatregelen zal nemen ter preventie van afwending van ingevoerde wapens) bevat het wapenhandelsverdrag niet langer deze passage. De memorie van toelichting verwijst bij artikel 12 nog naar de toevoeging "indien mogelijk", maar de Raad stipt aan dat deze zinsnede uit de tekstversie van 26 juli 2012 komt.

[40] *Vr. en Antw.* Vlaams Parlement 2013, 30 januari 2013 (Vr. nr. 252 HENDRICKX).

6. CONCLUSIE

De Raad gaat akkoord met het voorontwerp van decreet tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013. Het wapenhandelsverdrag is historisch, gelet op het feit dat het na een proces van meer dan tien jaar onderhandelingen gemeenschappelijke juridisch bindende internationale standaarden tot stand brengt voor de uitvoer, invoer, transit of doorvoer en tussenhandel van conventionele wapens. In tegenstelling tot chemische, biologische en nucleaire wapens bestond er nog geen mondiaal verdrag dat de handel in conventionele wapens reguleerde.

Onderhavig wapenhandelsverdrag is de resultante van onderhandelingen met niet minder dan 193 VN-lidstaten. Hoewel verschillende staten ijverden voor een strenger wapenhandelsverdrag (door o.m. de opname van meer soorten conventionele wapens in het toepassingsgebied, het invoegen van meer criteria bij de risicobeoordelingen van wapenoverdrachten en het inschrijven van publieke rapportering in het wapenhandelsverdrag), omschrijft het wapenhandelsverdrag hoofdzakelijk enkele minimumvereisten en moedigt het de verdragspartijen aan om verdere stappen te ondernemen.

Het wapenhandelsverdrag vormt een historische stap en vergt verdere onderhandelingen om staten te overtuigen om partij te worden bij het verdrag. Met name de grote wapenleveranciers en –importeurs zouden best toetreden om een zo breed mogelijk draagvlak te genereren en van het wapenhandelsverdrag een sterk instrument te maken.

Het wapenhandelsverdrag heeft het potentieel om bij te dragen tot internationale vrede en veiligheid, conflictpreventie, transparantie inzake mondiale wapenhandel, respect voor internationale mensenrechten en humanitair recht.

Het recente Vlaamse decretale kader voor wapenhandel is geënt op de EU-regels, die sterker zijn dan die van het wapenhandelsverdrag. Hierdoor schept dit verdrag nagenoeg geen nieuwe verplichtingen voor Vlaanderen. De Vlaamse overheid zal weliswaar een bijdrage moeten leveren tot de jaarlijkse rapportering. Er zijn tevens intrafederale afspraken nodig over informatie-uitwisseling, het bezorgen van de nationale controlelijsten en het aanduiden van één of meer nationale aanspreekpunten. Ten slotte kan de Vlaamse overheid overwegen om zelf internationale bijstand te geven aan staten, bijvoorbeeld de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking, ter voorbereiding van hun ratificatie of ter ondersteuning van de tenuitvoerlegging van het wapenhandelsverdrag.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

(getekend) *(getekend)*

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

Leden	Plaatsvervangers
1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, KU Leuven)	
2° Anne Lybaert (zaakvoerder IRMAS)	
3° Hans De Belder (oud-diplomaat)	
4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)	
5° Kim Van der Borght (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)	
6° Johan Erauw (gewoon hoogleraar Universiteit Gent)	
7° Luc Vandenbroucke (Sr. Advisor to the CEO, Barco zaakvoerder LVDB Consult)	
8° Rudi Hoebeek (Gedelegeerd bestuurder Hoebeek NV)	
9° Patrick De Groote (hoogleraar geografie en toerisme Universiteit Hasselt)	
10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)	
11° Els Dirix (ABVV)	Greg Verhoeven (ABVV)
12° Renaat Hanssens (ACV)	Jessie Van Couwenberghe (ACV)
13° Geert Eggermont (UNIZO)	Veronique Willems (UNIZO)
14° N	Jan Van Doren (Voka-VEV)
15° Wiske Jult (11.11.11.)	Koen Detavernier (11.11.11.)
16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)	Els Hertogen (Wereldsolidariteit)
17° Annuschka Vandewalle (fos)	Kwaku Acheampong (fos)
18° Isabel Vertriest (WWF)	Lode Delbare (Trias)
19° Eve Diels (Ho.Re.Ca Vlaanderen)	Jan Van Steen (directeur Omnia)
20° Jan Jassogne (CIB Vlaanderen)	Peggy Verzele (CIB Vlaanderen – VIVO)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
Eva Haeverans (beleidsmedewerker)
Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
Jolien Mespreuve (administratief deskundige)

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 55.594/1
van 20 maart 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013’

Op 3 maart 2014 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht binnen een termijn van dertig dagen, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'tot instemming met het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 20 maart 2014. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Pierrot T'KINDT, auditeur.

Het advies is gegeven op 20 maart 2014.

Het voorontwerp geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Het VN-verdrag inzake handel in conventionele wapens, opgemaakt in New York op 2 april 2013 en ondertekend in New York op 3 juni 2013, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 28 maart 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

BIJLAGEN:

– Nederlandse vertaling van het verdrag
– Engelse tekst van het verdrag

Vertaling

Het wapenhandelsverdrag

Preambule

De Staten die Partij zijn bij dit Verdrag,

Geleid door de doelstellingen en beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties,

Herinnerend aan artikel 26 van het Handvest van de Verenigde Naties waarmee beoogd wordt de totstandkoming en handhaving van de internationale vrede en veiligheid te bevorderen op een wijze waarbij een zo gering mogelijk deel van wat de wereld aan mensen en middelen te bieden heeft, wordt uitgetrokken voor bewapening,

De noodzaak *onderstrepend* dat illegale handel in conventionele wapens wordt voorkomen en uitgebannen en belet wordt dat zij de illegale markt bereiken of door onbevoegde gebruikers worden ingezet voor ongeoorloofde doeleinden, met inbegrip van het plegen van terroristische daden,

De legitieme belangen van staten *erkennend* op het gebied van politiek, veiligheid, economie en handel bij de internationale handel in conventionele wapens,

Opnieuw het soevereine recht van elke Staat *bevestigend* uitsluitend op zijn grondgebied conventionele wapens te reguleren en controleren ingevolge zijn eigen rechtsstelsel of constitutionele systeem,

Erkennend dat vrede en veiligheid, ontwikkeling en mensenrechten de pijlers vormen van het systeem van de Verenigde Naties en de basis voor de collectieve veiligheid en erkennend dat ontwikkeling, vrede, veiligheid en mensenrechten met elkaar verbonden zijn en elkaar wederzijds versterken,

In herinnering roepend de richtlijnen van de ontwapeningscommissie van de Verenigde Naties voor internationale wapenoverdrachten in het kader van resolutie 46/36H van de Algemene Vergadering van 6 december 1991.

Gelet op de bijdrage via het actieprogramma van de Verenigde Naties ter voorkoming, bestrijding en uitbanning van de illegale handel in kleine en lichte wapens in al zijn aspecten, alsmede het Protocol tegen de illegale vervaardiging van en handel in vuurwapens, hun onderdelen, componenten en munitie tot aanvulling van Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende misdaad, alsmede het internationale instrument waarmee staten tijdig en op betrouwbare wijze illegale kleine en lichte wapens kunnen identificeren en traceren,

De gevolgen voor de veiligheid *erkennend* alsmede de sociale, economische en humanitaire consequenties van de illegale en ongereguleerde handel in conventionele wapens,

Indachtig dat burgers, en vrouwen en kinderen in het bijzonder, het overgrote deel uitmaken van degenen die getroffen worden bij gewapende conflicten en geweld,

Voorts de moeilijkheden *onderkennend* waarmee slachtoffers van gewapende conflicten geconfronteerd worden en hun behoefte aan adequate zorg, revalidatie en sociale en economische deelname,

Benadrukkend dat niets in dit Verdrag staten belet doeltreffende aanvullende maatregelen aan te nemen en te handhaven die bijdragen aan het onderwerp en de doelstelling van dit Verdrag,

Gelet op de legale handel, de rechtmatige eigendom en het gebruik van bepaalde conventionele wapens voor recreatieve, culturele, historische en sportieve activiteiten, voor zover deze handel, de eigendom en het gebruik wettelijk zijn toegestaan of bij wet worden beschermd,

Voorts gelet op de rol die regionale organisaties op verzoek kunnen spelen door Staten die Partij zijn bij te staan bij de implementatie van dit Verdrag,

De actieve rol *erkennend* die het maatschappelijk middenveld, met inbegrip van non-gouvernementele organisaties, en het bedrijfsleven kunnen spelen bij het bevorderen van de bekendheid van dit Verdrag en bij het ondersteunen van de implementatie ervan,

Erkennend dat regulering van de internationale handel in conventionele wapens en het voorkomen van de afwending van hun doel of bestemming ervan niet ten koste mogen gaan van de internationale samenwerking en legale handel in materieel, uitrusting en technologie voor vreedzame doeleinden,

De wenselijkheid *benadrukkend* dat bewerkstelligd wordt dat dit Verdrag universeel wordt nageleefd,

Vastberaden volgens de volgende beginselen te werk te gaan:

Beginselen

- Het inherente recht van alle staten op individuele of collectieve zelfverdediging zoals erkend in artikel 51 van het Handvest van de Verenigde Naties;
- Het in overeenstemming met artikel 2, derde lid, van het Handvest van de Verenigde Naties op vreedzame wijze dusdanig beslechten van internationale geschillen dat de internationale vrede en veiligheid niet in gevaar worden gebracht;
- Zich in overeenstemming met artikel 2, vierde lid, van het Handvest van de Verenigde Naties in hun internationale betrekkingen onthouden van het dreigen met of gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of politieke onafhankelijkheid van staten of op een andere wijze die onverenigbaar is met de doelstellingen van de Verenigde Naties;
- In overeenstemming met artikel 2, zevende lid, van het Handvest van de Verenigde Naties geen inmenging in aangelegenheden die in wezen tot het interne domein behoren van staten;
- Het internationaal humanitair recht eerbiedigen en waarborgen dat het geëerbiedigd wordt in overeenstemming met onder meer de Conventies van Genève van 1949 en de mensenrechten vervat in onder andere het Handvest van de Verenigde Naties en de Universele Verklaring van de rechten van de mens eerbiedigen en waarborgen dat ze geëerbiedigd worden;
- De verantwoordelijkheid van alle staten in overeenstemming met hun onderscheiden internationale verplichtingen de internationale handel in conventionele wapens daadwerkelijk te reguleren en de afwending van hun doel of bestemming te voorkomen, alsmede de primaire verantwoordelijkheid van alle staten tot het instellen en implementeren van hun onderscheiden nationale controlesystemen;
- Eerbiediging van de legitieme belangen van staten conventionele wapens te verwerven voor de uitoefening van hun recht op zelfverdediging en voor vredesoperaties en conventionele wapens te produceren, uit te voeren, in te voeren en over te dragen;
- Dit Verdrag op consistente, neutrale en niet-discriminerende wijze implementeren.

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1
Onderwerp en doel

Doel van dit Verdrag is:

– De hoogst mogelijke gezamenlijke internationale normen vast te stellen voor de regulering of verbetering van de regulering van de internationale handel in conventionele wapens;

– De illegale handel in conventionele wapens te voorkomen en uit te bannen en de afwending van hun doel of bestemming te beletten;

teneinde:

– bij te dragen aan de internationale en regionale vrede, veiligheid en stabiliteit;

– menselijk lijden te bestrijden;

– samenwerking, transparantie en verantwoord optreden door de Staten die Partij zijn in de internationale handel in conventionele wapens te bevorderen, hetgeen bijdraagt aan het vertrouwen tussen de Staten die Partij zijn.

Artikel 2
Toepassingsgebied

1. Dit Verdrag is van toepassing op alle conventionele wapens binnen de volgende categorieën:

a. gevechtstanks;

b. gepantserde gevechtsvoertuigen;

c. groot kaliber artilleriesystemen;

d. gevechtsvliegtuigen;

e. gevechtshelikopters;

f. oorlogsschepen;

g. raketten en raketwerpers; en

h. kleine en lichte wapens.

2. Voor de toepassing van dit Verdrag wordt onder de activiteiten van de internationale handel verstaan uitvoer, invoer, transit, doorvoer en tussenhandel, hierna te noemen "overdracht".

3. Dit Verdrag is niet van toepassing op de internationale verplaatsing voor eigen gebruik van conventionele wapens door of namens een Staat die Partij is, mits de conventionele wapens eigendom blijven van die Staat die Partij is.

Artikel 3
Munitie

Elke Staat die Partij is stelt een nationaal controlesysteem in en handhaaft dat, ter regulering van de uitvoer van munitie die wordt afgevuurd, gelanceerd of anderszins gelost met de conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is en past de bepalingen van artikel 6 en artikel 7 toe alvorens een vergunning af te geven voor de export van dergelijke munitie.

Artikel 4
Onderdelen en componenten

Elke Staat die Partij is stelt een nationaal controlesysteem in en handhaaft dat, ter regulering van de uitvoer van onderdelen en componenten indien de uitvoer geschiedt op een wijze die het mogelijk maakt de conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is samen te stellen en past de bepalingen van artikel 6 en artikel 7 toe alvorens een vergunning af te geven voor de uitvoer van dergelijke onderdelen en componenten.

Artikel 5
Algemene implementatie

1. Elke Staat die Partij is implementeert dit Verdrag op consistente, neutrale en niet-discriminerende wijze, indachtig de in dit Verdrag genoemde beginselen.

2. Elke Staat die Partij is stelt een nationaal controlesysteem, met inbegrip van een nationale controlelijst, in en handhaaft dat ten behoeve van de implementatie van de bepalingen van dit Verdrag.

3. Elke Staat die Partij is wordt aangemoedigd de bepalingen van dit Verdrag toe te passen op een zo breed mogelijk spectrum van conventionele wapens. Nationale omschrijvingen van de categorieën waarop artikel 2, eerste lid, letters a tot en met g, van toepassing is mogen niet beperkter zijn dan de omschrijvingen in het VN-register van conventionele wapens op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag. Voor de categorie waarop artikel 2, eerste lid, letter h, van toepassing is mogen de nationale omschrijvingen niet beperkter zijn dan de omschrijvingen gebruikt in het desbetreffende instrument van de Verenigde Naties op het tijdstip van inwerkingtreding van dit Verdrag.

4. Elke Staat die Partij is doet overeenkomstig zijn nationale recht zijn nationale controlelijst toekomen aan het secretariaat dat deze ter beschikking stelt van de overige Staten die Partij zijn. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd hun controlelijsten openbaar te maken.

5. Elke Staat die Partij is neemt de maatregelen die nodig zijn voor de implementatie van de bepalingen van dit Verdrag en wijst bevoegde nationale autoriteiten aan ten behoeve van een doeltreffend en transparant nationaal controlesysteem voor de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is en voor producten waarop de artikelen 3 en 4 van toepassing zijn.

6. Elke Staat die Partij is wijst een of meer nationale aanspreekpunten aan voor de uitwisseling van informatie over aangelegenheden omtrent de implementatie van dit Verdrag. Elke Staat die Partij is, stelt het ingevolge artikel 18 ingestelde secretariaat in kennis van zijn nationale aanspreekpunt en houdt deze gegevens actueel.

Artikel 6
Verboden

1. Een Staat die Partij is geeft geen vergunning af voor de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is of van producten waarop artikel 3 of 4 van toepassing is, indien de overdracht in strijd zou zijn met zijn verplichtingen uit hoofde van maatregelen aangenomen door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties die optreedt uit hoofde van hoofdstuk VII van het Handvest van de Verenigde Naties, wapenembargo's in het bijzonder.

2. Een Staat die Partij is geeft geen vergunning af voor de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is of van producten waarop artikel 3 of 4 van toepassing is, indien de overdracht in strijd zou zijn met zijn relevante verplichtingen uit hoofde van internationale verdragen waarbij hij partij is, in het bijzonder verplichtingen

met betrekking tot de overdracht van of illegale handel in conventionele wapens.

3. De Staat die Partij is geeft geen vergunning af voor de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is of van producten waarop artikel 3 of 4 van toepassing is, indien hem op het tijdstip van de afgifte van de vergunning bekend is dat de wapens of producten zouden worden gebruikt voor het plegen van genocide, misdaden tegen de mensheid, grove schendingen van de Conventies van Genèvevan 1949, aanvallen gericht tegen burgerdoelen of als zodanig beschermde burgers of andere oorlogsmisdaden omschreven in de internationale verdragen waarbij hij partij is.

Artikel 7
Uitvoer en beoordeling vooraf

1. Indien uitvoer niet verboden is uit hoofde van artikel 6, stelt elke uitvoerende Staat die Partij is, alvorens een vergunning af te geven voor de uitvoer van conventionele wapens onder zijn rechtsmacht en nationale controlesysteem waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is of van producten waarop artikel 3 of 4 van toepassing is, op neutrale en niet-discriminerende wijze, rekening houdend met relevante factoren waaronder informatie verschaft door de invoerende staat in overeenstemming met artikel 8, eerste lid, vast in hoeverre de conventionele wapens of producten:

a. zouden kunnen bijdragen aan of ten koste kunnen gaan van de vrede en veiligheid;

b. gebruikt zouden kunnen worden voor:

   i. het plegen of bevorderen van een ernstige schending van het internationale humanitaire recht;

   ii. het plegen of bevorderen van een ernstige schending van het internationale recht inzake de mensenrechten;

   iii. het plegen of bevorderen van handelingen die strafbaar zijn ingevolge internationale verdragen of protocollen inzake terrorisme waarbij de uitvoerende staat partij is; of

   iv. het plegen of bevorderen van handelingen die strafbaar zijn ingevolge internationale verdragen of protocollen inzake grensoverschrijdende georganiseerde misdaad waarbij de uitvoerende staat partij is.

2. De uitvoerende Staat die Partij is overweegt voorts of er maatregelen zouden kunnen worden genomen ter beperking van de gevaren omschreven in het eerste lid, onder a of b, zoals vertrouwenscheppende maatregelen of door de uitvoerende en invoerende staten gezamenlijk uitgewerkte en overeengekomen programma's.

3. Indien de uitvoerende Staat die Partij is na het verrichten van deze beoordeling en het overwegen van beperkende maatregelen vaststelt dat de kans op een van de negatieve gevolgen genoemd in het eerste lid onevenredig groot is, geeft de uitvoerende Staat die Partij is geen vergunning af voor de uitvoer.

4. De uitvoerende Staat die Partij is neemt bij deze beoordeling het risico in aanmerking dat de conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is of de producten waarop artikel 3 of 4 van toepassing is zullen worden gebruikt voor het plegen of bevorderen van ernstige daden van genderspecifiek geweld of ernstige geweldsmisdrijven tegen vrouwen en kinderen.

5. Elke uitvoerende Staat die Partij is neemt maatregelen om te waarborgen dat alle vergunningen voor de uitvoer van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is of van producten waarop artikel 3 of 4 van toepassing is gedetailleerd vastgelegd worden en voorafgaand aan de uitvoer worden afgegeven.

6. Elke uitvoerende Staat die Partij is stelt op verzoek en met inachtneming van zijn nationale recht, praktijken of beleid relevante informatie over de desbetreffende vergunning ter beschikking aan de invoerende Staat die Partij is en aan de staten van transit of doorvoer die partij zijn.

7. Indien een uitvoerende Staat die Partij is nadat een vergunning is afgegeven op de hoogte raakt van nieuwe relevante informatie, wordt hij aangemoedigd, indien van toepassing na overleg met de invoerende staat, de vergunning opnieuw te beoordelen.

Artikel 8
Invoer

1. Elke invoerende Staat die Partij is neemt maatregelen om te waarborgen dat op verzoek uit hoofde van zijn nationale recht passende en relevante informatie wordt verschaft aan de uitvoerende Staat die Partij is teneinde de uitvoerende Staat die Partij is bij te staan bij de uitvoering van zijn nationale beoordeling van de uitvoer ingevolge artikel 7. Dergelijke maatregelen kunnen documentatie voor eindgebruik of de eindgebruikers betreffen.

2. Elke invoerende Staat die Partij is neemt maatregelen die hem waar nodig in staat stellen de invoer onder zijn rechtsmacht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is te reguleren. Deze maatregelen kunnen mede invoersystemen omvatten.

3. Elke invoerende Staat die Partij is kan verzoeken om informatie van de uitvoerende Staat die Partij is betreffende aanhangige of feitelijke uitvoervergunningen indien de invoerende Staat die Partij is het uiteindelijke land van bestemming is.

Artikel 9
Transit of doorvoer

Elke Staat die Partij is neemt passende maatregelen om waar nodig en uitvoerbaar de transit of doorvoer via zijn grondgebied van conventionele wapens onder zijn rechtsmacht waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is te reguleren in overeenstemming met het desbetreffende internationale recht.

Artikel 10
Tussenhandel

Elke Staat die Partij is neemt maatregelen om in overeenstemming met zijn nationale recht de tussenhandel onder zijn rechtsmacht in conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is te reguleren. Bij dergelijke maatregelen kunnen tussenhandelaars verplicht worden zich in te registreren of voorafgaand aan hun werkzaamheden een schriftelijke machtiging aan te vragen.

Artikel 11
Afwending van doel of bestemming

1. Elke Staat die Partij is en betrokken is bij de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is neemt maatregelen om de afwending van hun doel of bestemming te voorkomen.

2. Elke uitvoerende Staat die Partij is tracht afwending van doel of bestemming bij de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is via zijn nationale controlesysteem, ingesteld in overeenstemming met artikel 5, tweede lid, te voorkomen door de kans op afwending bij de uitvoer vast te stellen en het instellen van

mitigerende maatregelen, zoals vertrouwenscheppende maatregelen of tussen de uitvoerende en invoerende staten gezamenlijk uitgewerkte en overeengekomen programma's, te overwegen. Andere preventieve maatregelen kunnen bestaan uit onderzoek naar partijen betrokken bij de uitvoer, het vereisen van aanvullende documentatie, certificaten, waarborgen, weigeren van de exportvergunning of andere passende maatregelen, al naar gelang wat van toepassing is.

3. Staten die Partij zijn die betrokken zijn bij de invoer, transit, doorvoer en uitvoer werken samen en wisselen waar passend en uitvoerbaar overeenkomstig hun nationale recht informatie uit teneinde de kans op afwending bij de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is te beperken.

4. Indien een Staat die Partij is ontdekt dat er sprake is van afwending in overgedragen conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is, neemt de Staat die Partij is in overeenstemming met zijn nationale recht en het internationale recht passende maatregelen om die aan te pakken. Dergelijke maatregelen kunnen bestaan uit het waarschuwen van mogelijk getroffen Staten die Partij zijn, onderzoeken van via de afwending verdwenen zendingen van dergelijke conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is en het nemen van follow-upmaatregelen door middel van onderzoek en handhaving.

5. Teneinde beter inzicht te krijgen in de afwending in overgedragen conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is en deze te voorkomen worden de Staten die Partij zijn aangemoedigd relevante informatie over effectieve maatregelen voor de aanpak van de afwending met elkaar te delen. Dergelijke informatie kan informatie omvatten over illegale activiteiten, corruptie, internationale smokkelroutes, illegale makelaars, illegale leveranciers, verbergingsmethoden [en] door bij de afwending betrokken georganiseerde groepen vaak gebruikte plaatsen voor verzending of bestemmingen.

6. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd via het secretariaat aan de andere Staten die Partij zijn verslag uit te brengen over maatregelen die zij hebben getroffen om de afwending in overgedragen conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is aan te pakken.

Artikel 12
Bijhouden van gegevens

1. Elke Staat die Partij is houdt in overeenstemming met zijn nationale wet- en regelgeving nationale registers bij van afgegeven uitvoervergunningen voor of van de feitelijke uitvoer van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is.

2. Elke Staat die Partij is wordt aangemoedigd registers bij te houden van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is die worden overgedragen naar zijn grondgebied als eindbestemming of waarvoor een vergunning is afgegeven voor transit of doorvoer op grondgebied onder zijn rechtsmacht.

3. Elke Staat die Partij is wordt aangemoedigd de hoeveelheid, de waarde, het model/type, internationale overdrachten van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is waarvoor een vergunning is afgegeven, feitelijk overgedragen conventionele wapens en gegevens van uitvoerende staat (staten), invoerende staat (staten), staat (staten) van transit en doorvoer en eindgebruikers, al naar gelang van toepassing is op te nemen in deze registers.

4. De registers worden gedurende ten minste tien jaar bewaard.

Artikel 13
Rapportering

1. Elke Staat die Partij is brengt binnen een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag voor die Staat die Partij is in overeenstemming met artikel 22 een eerste rapport uit aan het secretariaat van de maatregelen die zijn getroffen teneinde dit Verdrag te implementeren, met inbegrip van zijn nationale wetgeving, nationale controlelijsten en andere voorschriften en administratieve maatregelen. Elke Staat die Partij is brengt indien van toepassing verslag uit aan het secretariaat van nieuwe maatregelen getroffen voor de implementatie van dit Verdrag. De rapporten zullen beschikbaar gemaakt worden, en aan de Staten die Partij zijn verdeeld worden door het secretariaat.

2. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd via het secretariaat verslag uit te brengen aan de andere Staten die Partij zijn van maatregelen die effectief gebleken zijn bij de aanpak van de afwending in overgedragen conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is.

3. Elke Staat die Partij is dient bij het secretariaat ieder jaar vóór 31 mei een rapport in over het voorafgaande kalenderjaar over vergunningen afgegeven voor of feitelijk uitgevoerde en ingevoerde conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is. Het secretariaat stelt de rapporten beschikbaar aan en verspreidt ze onder de Staten die Partij zijn. Het rapport dat bij het secretariaat is ingediend kan dezelfde informatie bevatten die een Staat die Partij is bij de desbetreffende kaders van de Verenigde Naties heeft ingediend, met inbegrip van het VN-register van conventionele wapens. Gevoelige handelsinformatie of informatie over de nationale veiligheid mogen worden uitgesloten in de rapporten.

Artikel 14
Handhaving

Elke Staat die Partij is neemt passende maatregelen tot handhaving van de nationale wet- en regelgeving ter implementatie van de bepalingen van dit Verdrag.

Artikel 15
Internationale samenwerking

1. De Staten die Partij zijn werken overeenkomstig hun onderscheiden veiligheidsbelangen en nationale recht met elkaar samen bij de daadwerkelijke implementatie van dit Verdrag.

2. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd de internationale samenwerking te vergemakkelijken, met inbegrip van het uitwisselen van informatie over aangelegenheden van wederzijds belang ter zake van de implementatie en toepassing van dit Verdrag overeenkomstig hun onderscheiden veiligheidsbelangen en nationale recht.

3. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd te overleggen over aangelegenheden van wederzijds belang en indien van toepassing informatie te delen ter ondersteuning van de implementatie dit Verdrag.

4. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd overeenkomstig hun nationale recht samen te werken ter ondersteuning van de nationale implementatie van de bepalingen van dit Verdrag, onder meer door het delen van informatie over wederrechtelijke activiteiten en actoren en teneinde de afwending in conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is te voorkomen en uit te bannen.

5. Indien gezamenlijk overeengekomen en verenigbaar met hun nationale recht, verlenen de Staten die Partij zijn elkaar de ruimst mogelijke mate van bijstand bij onderzoek, vervolging en gerechtelijke procedures ter zake van schendingen van nationale maatregelen die zijn vastgesteld uit hoofde van dit Verdrag.

6. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd nationale maatregelen te nemen en met

elkaar samen te werken om te voorkomen dat de overdracht van conventionele wapens waarop artikel 2, eerste lid, van toepassing is doelwit wordt van corrupte praktijken.

7. De Staten die Partij zijn worden aangemoedigd ervaringen en informatie uit te wisselen over hetgeen geleerd is met betrekking tot enig aspect van dit Verdrag.

Artikel 16
Internationale bijstand

1. Bij de implementatie van dit Verdrag kan elke Staat die Partij is verzoeken om bijstand, met inbegrip van juridische bijstand en bijstand bij wetgeving, institutionele capaciteitsopbouw en technische, materiële of financiële bijstand. Deze bijstand kan voorraadbeheer, ontwapening, demobilisatie en reïntegratieprogramma's, modelwetgeving en doeltreffende uitvoeringspraktijken omvatten. Elke Staat die Partij is die daartoe in staat is verleent dergelijke bijstand op verzoek.

2. Elke Staat die Partij is kan bijstand aanvragen, aanbieden of ontvangen via onder meer de Verenigde Naties, internationale, regionale, subregionale of nationale organisaties, non-gouvernementele organisaties of op bilateraal niveau.

3. De Staten die Partij zijn richten een vrijwillig trustfonds op ter ondersteuning van Staten die Partij zijn die verzoeken om internationale bijstand bij de implementatie van dit Verdrag. Elke Staat die Partij is wordt aangemoedigd middelen bij te dragen aan het fonds.

Artikel 17
Conferentie van de Staten die Partij zijn

1. Het voorlopige secretariaat, ingesteld ingevolge artikel 18, roept uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag een conferentie van de Staten die Partij zijn bijeen en vervolgens op door de conferentie van de Staten die Partij zijn te bepalen andere tijdstippen.

2. De conferentie van de Staten die Partij zijn neemt tijdens haar eerste zitting bij consensus haar reglement van orde aan.

3. De conferentie van de Staten die Partij zijn neemt bij consensus financiële regels voor haarzelf aan alsmede voor de financiering van hulporganen die zij kan instellen, alsook financiële bepalingen voor het functioneren van het secretariaat. Tijdens elke reguliere zitting neemt de conferentie van de Staten die Partij zijn een begroting aan voor het financiële tijdvak tot de volgende reguliere zitting.

4. De conferentie van de Staten die Partij zijn:

a. toetst de implementatie van dit Verdrag, alsmede ontwikkelingen op het gebied van conventionele wapens;

b. bestudeert aanbevelingen betreffende de implementatie en het functioneren van dit Verdrag, in het bijzonder wat betreft het bevorderen van het universele karakter ervan, en neemt aanbevelingen aan;

c. bestudeert amendementen van dit Verdrag in overeenstemming met artikel

20;

d. bestudeert kwesties die voortvloeien uit de uitlegging van dit Verdrag;

e. bestudeert de taken en de begroting van het secretariaat en neemt daarover besluiten;

f. bestudeert de instelling van hulporganen die nodig kunnen zijn om het functioneren van dit Verdrag te verbeteren; en

g. vervult alle overige taken die verenigbaar zijn met dit Verdrag.

5. Buitengewone vergaderingen van de conferentie van de Staten die Partij zijn kunnen op ieder ander tijdstip worden gehouden indien de conferentie zulks noodzakelijk acht of op schriftelijk verzoek van een Staat die Partij is, op voorwaarde dat dit verzoek door ten minste twee derden van de Staten die Partij zijn wordt gesteund.

Artikel 18
Secretariaat

1. Bij dit Verdrag wordt een secretariaat ingesteld dat de Staten die Partij zijn bijstaat bij de daadwerkelijke implementatie van dit Verdrag. In afwachting van de eerste vergadering van de conferentie van de Staten die Partij zijn is een voorlopig secretariaat verantwoordelijk voor de administratieve taken die vallen onder dit Verdrag.

2. Het secretariaat wordt voorzien van voldoende personeel. Het personeel beschikt over de nodige deskundigheid om te waarborgen dat het secretariaat de in het derde lid omschreven taken daadwerkelijk kan vervullen.

3. Het secretariaat is verantwoording verschuldigd aan de Staten die Partij zijn. Binnen een beperkt kader aanvaardt het secretariaat de volgende verantwoordelijkheden:

a. ontvangen, beschikbaar stellen en verspreiden van de rapporten zoals bepaald in dit Verdrag;

b. bijhouden en aan de Staten die Partij zijn beschikbaar stellen van de lijst met nationale aanspreekpunten;

c. vergemakkelijken van het afstemmen van verzoeken om en aanbiedingen van bijstand bij de implementatie van dit Verdrag en desgevraagd bevorderen van internationale samenwerking;

d. vergemakkelijken van de werkzaamheden van de conferentie van de Staten die Partij zijn, met inbegrip van het treffen van regelingen voor en het verlenen van de nodige diensten voor vergaderingen uit hoofde van dit Verdrag; en

e. uitvoeren van andere taken zoals besloten door de conferentie van de Staten die Partij zijn.

Artikel 19
Geschillenbeslechting

1. De Staten die Partij zijn plegen overleg en werken met wederzijdse instemming samen ten behoeve van het beslechten van elk geschil dat tussen hen mocht rijzen over de uitlegging of toepassing van dit Verdrag, onder meer door middel van onderhandelingen, bemiddeling, verzoening, gerechtelijke schikking of andere vreedzame middelen.

2. De Staten die Partij zijn kunnen met wederzijdse instemming streven naar arbitrage voor het beslechten van geschillen tussen hen over kwesties omtrent de uitlegging of toepassing van dit Verdrag.

Artikel 20
Amendementen

1. Zes jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag kan elke Staat die Partij is amendementen van dit Verdrag voorstellen. Daarna kunnen voorgestelde amendementen slechts om de drie jaar worden behandeld door de conferentie van de Staten die Partij zijn.

2. Voorstellen tot wijziging van dit Verdrag worden uiterlijk 180 dagen voor de volgende vergadering van de conferentie van de Staten die Partij zijn tijdens welke overeenkomstig het eerste lid amendementen kunnen worden behandeld schriftelijk ingediend bij het

secretariaat dat de voorstellen doet toekomen aan alle Staten die Partij zijn. Amendementen worden behandeld tijdens de volgende conferentie van de Staten die Partij zijn tijdens welke overeenkomstig het eerste lid amendementen kunnen worden behandeld, indien uiterlijk 120 dagen na de toezending door het secretariaat een meerderheid van de Staten die Partij zijn het secretariaat ervan in kennis heeft gesteld behandeling van de voorstellen te ondersteunen.

3. De Staten die Partij zijn stellen alles in het werk om consensus te bereiken over iedere wijziging. Indien alle pogingen om consensus te bereiken zijn uitgeput en er geen overeenstemming wordt bereikt, wordt de wijziging in laatste instantie aangenomen met een tweederdemeerderheid van de Staten die Partij zijn die aanwezig zijn en hun stem uitbrengen tijdens de vergadering van de conferentie van de Staten die Partij zijn. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder aanwezige Staten die Partij zijn die hun stem uitbrengen verstaan Staten die Partij zijn die aanwezig zijn en een voor- of tegenstem uitbrengen. De depositaris doet aangenomen amendementen toekomen aan alle Staten die Partij zijn.

4. Amendementen die in overeenstemming met het derde lid zijn aangenomen treden voor elke Staat die Partij is die zijn akte van aanvaarding voor die wijziging heeft nedergelegd in werking negentig dagen na de datum van nederlegging bij de depositaris van de akten van aanvaarding door een meerderheid van het aantal Staten die Partij zijn op het tijdstip van de aanvaarding van een wijziging. Vervolgens treedt zij ten aanzien van elke andere Staat die Partij is in werking negentig dagen na de datum van nederlegging van zijn akte van aanvaarding van die wijziging.

Artikel 21
Ondertekening, ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding

1. Dit Verdrag staat tot de inwerkingtreding ervan vanaf 3 juni 2013 op het Hoofdkwartier van de Verenigde Naties te New York open voor ondertekening door alle staten.

2. Dit Verdrag dient door alle ondertekenende staten te worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd.

3. Na de inwerkingtreding staat dit Verdrag open voor toetreding door elke staat die het niet heeft ondertekend.

4. De akten van ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding dienen te worden nedergelegd bij de depositaris.

Artikel 22
Inwerkingtreding

1. Dit Verdrag treedt in werking negentig dagen na de datum van nederlegging bij de depositaris van de vijftigste akte van ratificatie, aanvaarding of goedkeuring.

2. Voor elke staat die zijn akte van ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding nederlegt na de inwerkingtreding van dit Verdrag, treedt dit Verdrag voor die staat in werking negentig dagen na de datum van de nederlegging van zijn akte van ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding.

Artikel 23
Voorlopige toepassing

Elke staat kan ten tijde van de ondertekening of de nederlegging van zijn akte van ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding verklaren dat hij, hangende de inwerkingtreding van dit Verdrag ten aanzien van die staat, de artikelen 6 en 7 van dit Verdrag voorlopig toepast.

Artikel 24
Duur en opzegging

1. Dit Verdrag wordt voor onbepaalde tijd gesloten.

2. Elke Staat die Partij is heeft bij de uitoefening van zijn nationale soevereiniteit het recht dit Verdrag op te zeggen. Hij stelt de depositaris in kennis van de opzegging, die alle andere Staten die Partij zijn in kennis stelt. De kennisgeving van opzegging kan een uiteenzetting van de gronden voor de opzegging omvatten. De kennisgeving van opzegging wordt van kracht negentig dagen na de ontvangst van de kennisgeving van opzegging door de depositaris, tenzij de kennisgeving van opzegging in een latere datum voorziet.

3. Opzegging ontslaat staten niet van hun verplichtingen die voortvloeiden uit dit Verdrag toen zij partij waren bij dit Verdrag, met inbegrip van financiële verplichtingen die kunnen zijn ontstaan.

Artikel 25
Voorbehouden

1. Op het tijdstip van ondertekening, ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding kan elke staat voorbehouden formuleren, tenzij de voorbehouden onverenigbaar zijn met het onderwerp en doel van dit Verdrag.

2. Staten die Partij zijn kunnen hun voorbehoud te allen tijde intrekken door middel van een daartoe strekkende kennisgeving gericht aan de depositaris.

Artikel 26
Relatie met andere internationale overeenkomsten

1. De implementatie van dit Verdrag laat verplichtingen die Staten die Partij zijn zijn aangegaan in het kader van bestaande of toekomstige internationale verdragen waarbij zij partij zijn onverlet, indien die verplichtingen verenigbaar zijn met dit Verdrag.

2. Dit Verdrag wordt niet aangehaald als grond voor nietigverklaring van verdragen inzake defensiesamenwerking gesloten tussen Staten die Partij zijn bij dit Verdrag.

Artikel 27
Depositaris

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties is depositaris van dit Verdrag.

Artikel 28
Authentieke teksten

Het oorspronkelijke exemplaar van dit Verdrag, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

GEDAAN TE NEW YORK op 2 april 2013.

ARMS TRADE TREATY

UNITED NATIONS
2013

THE ARMS TRADE TREATY

Preamble

The States Parties to this Treaty,

Guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations,

Recalling Article 26 of the Charter of the United Nations which seeks to promote the establishment and maintenance of international peace and security with the least diversion for armaments of the world's human and economic resources,

Underlining the need to prevent and eradicate the illicit trade in conventional arms and to prevent their diversion to the illicit market, or for unauthorized end use and end users, including in the commission of terrorist acts,

Recognizing the legitimate political, security, economic and commercial interests of States in the international trade in conventional arms,

Reaffirming the sovereign right of any State to regulate and control conventional arms exclusively within its territory, pursuant to its own legal or constitutional system,

Acknowledging that peace and security, development and human rights are pillars of the United Nations system and foundations for collective security and recognizing that development, peace and security and human rights are interlinked and mutually reinforcing,

Recalling the United Nations Disarmament Commission Guidelines for international arms transfers in the context of General Assembly resolution 46/36H of 6 December 1991,

Noting the contribution made by the United Nations Programme of Action to Prevent, Combat and Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light Weapons in All Its Aspects, as well as the Protocol against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against

Transnational Organized Crime, and the International Instrument to Enable States to Identify and Trace, in a Timely and Reliable Manner, Illicit Small Arms and Light Weapons,

Recognizing the security, social, economic and humanitarian consequences of the illicit and unregulated trade in conventional arms,

Bearing in mind that civilians, particularly women and children, account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict and armed violence,

Recognizing also the challenges faced by victims of armed conflict and their need for adequate care, rehabilitation and social and economic inclusion,

Emphasizing that nothing in this Treaty prevents States from maintaining and adopting additional effective measures to further the object and purpose of this Treaty,

Mindful of the legitimate trade and lawful ownership, and use of certain conventional arms for recreational, cultural, historical, and sporting activities, where such trade, ownership and use are permitted or protected by law,

Mindful also of the role regional organizations can play in assisting States Parties, upon request, in implementing this Treaty,

Recognizing the voluntary and active role that civil society, including non-governmental organizations, and industry can play in raising awareness of the object and purpose of this Treaty, and in supporting its implementation,

Acknowledging that regulation of the international trade in conventional arms and preventing their diversion should not hamper international cooperation and legitimate trade in materiel, equipment and technology for peaceful purposes,

Emphasizing the desirability of achieving universal adherence to this Treaty,

Determined to act in accordance with the following principles;

Principles

– The inherent right of all States to individual or collective self-defence as recognized in Article 51 of the Charter of the United Nations;

– The settlement of international disputes by peaceful means in such a manner that international peace and security, and justice, are not endangered in accordance with Article 2 (3) of the Charter of the United Nations;

– Refraining in their international relations from the threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the purposes of the United Nations in accordance with Article 2 (4) of the Charter of the United Nations;

– Non-intervention in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any State in accordance with Article 2 (7) of the Charter of the United Nations;

– Respecting and ensuring respect for international humanitarian law in accordance with, inter alia, the Geneva Conventions of 1949, and respecting and ensuring respect for human rights in accordance with, inter alia, the Charter of the United Nations and the Universal Declaration of Human Rights;

– The responsibility of all States, in accordance with their respective international obligations, to effectively regulate the international trade in conventional arms, and to prevent their diversion, as well as the primary responsibility of all States in establishing and implementing their respective national control systems;

– The respect for the legitimate interests of States to acquire conventional arms to exercise their right to self-defence and for peacekeeping operations; and to produce, export, import and transfer conventional arms;

– Implementing this Treaty in a consistent, objective and non-discriminatory manner,

Have agreed as follows:

Article 1

Object and Purpose

The object of this Treaty is to:

– Establish the highest possible common international standards for regulating or improving the regulation of the international trade in conventional arms;

– Prevent and eradicate the illicit trade in conventional arms and prevent their diversion;

for the purpose of:

– Contributing to international and regional peace, security and stability;

– Reducing human suffering;

– Promoting cooperation, transparency and responsible action by States Parties in the international trade in conventional arms, thereby building confidence among States Parties.

Article 2

Scope

1. This Treaty shall apply to all conventional arms within the following categories:

(a) Battle tanks;

(b) Armoured combat vehicles;

(c) Large-calibre artillery systems;

(d) Combat aircraft;

(e) Attack helicopters;

(f) Warships;

(g) Missiles and missile launchers; and

(h) Small arms and light weapons.

2. For the purposes of this Treaty, the activities of the international trade comprise export, import, transit, trans-shipment and brokering, hereafter referred to as "transfer".

3. This Treaty shall not apply to the international movement of conventional arms by, or on behalf of, a State Party for its use provided that the conventional arms remain under that State Party's ownership.

Article 3

Ammunition/Munitions

Each State Party shall establish and maintain a national control system to regulate the export of ammunition/munitions fired, launched or delivered by the conventional arms covered under Article 2 (1), and shall apply the provisions of Article 6 and Article 7 prior to authorizing the export of such ammunition/munitions.

Article 4

Parts and Components

Each State Party shall establish and maintain a national control system to regulate the export of parts and components where the export is in a form that provides the capability to assemble the conventional arms covered under Article 2 (1) and shall apply the provisions of Article 6 and Article 7 prior to authorizing the export of such parts and components.

Article 5

General Implementation

1. Each State Party shall implement this Treaty in a consistent, objective and non discriminatory manner, bearing in mind the principles referred to in this Treaty.

2. Each State Party shall establish and maintain a national control system, including a national control list, in order to implement the provisions of this Treaty.

3. Each State Party is encouraged to apply the provisions of this Treaty to the broadest range of conventional arms. National definitions of any of the categories covered under Article 2 (1) (a)-(g) shall not cover less than the descriptions used in the United Nations Register of Conventional Arms at the time of entry into force of this Treaty. For the category covered under Article 2 (1) (h), national definitions shall not cover less than the descriptions used in relevant United Nations instruments at the time of entry into force of this Treaty.

4. Each State Party, pursuant to its national laws, shall provide its national control list to the Secretariat, which shall make it available to other States Parties. States Parties are encouraged to make their control lists publicly available.

5. Each State Party shall take measures necessary to implement the provisions of this Treaty and shall designate competent national authorities in order to have an effective and transparent national control system regulating the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) and of items covered under Article 3 and Article 4.

6. Each State Party shall designate one or more national points of contact to exchange information on matters related to the implementation of this Treaty. Each State Party shall notify the Secretariat, established under Article 18, of its national point(s) of contact and keep the information updated.

Article 6

Prohibitions

1. A State Party shall not authorize any transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, if the transfer would violate its obligations under measures adopted by the United Nations Security Council acting under Chapter VII of the Charter of the United Nations, in particular arms embargoes.

2. A State Party shall not authorize any transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, if the transfer would violate its relevant international obligations under international agreements to which it is a Party, in particular those relating to the transfer of, or illicit trafficking in, conventional arms.

3. A State Party shall not authorize any transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, if it has knowledge at the time of authorization that the arms or items would be

used in the commission of genocide, crimes against humanity, grave breaches of the Geneva Conventions of 1949, attacks directed against civilian objects or civilians protected as such, or other war crimes as defined by international agreements to which it is a Party.

Article 7

Export and Export Assessment

1. If the export is not prohibited under Article 6, each exporting State Party, prior to authorization of the export of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4, under its jurisdiction and pursuant to its national control system, shall, in an objective and non-discriminatory manner, taking into account relevant factors, including information provided by the importing State in accordance with Article 8 (1), assess the potential that the conventional arms or items:

(a) would contribute to or undermine peace and security;

(b) could be used to:

(i) commit or facilitate a serious violation of international humanitarian law;

(ii) commit or facilitate a serious violation of international human rights law;

(iii) commit or facilitate an act constituting an offence under international conventions or protocols relating to terrorism to which the exporting State is a Party; or

(iv) commit or facilitate an act constituting an offence under international conventions or protocols relating to transnational organized crime to which the exporting State is a Party.

2. The exporting State Party shall also consider whether there are measures that could be undertaken to mitigate risks identified in (a) or (b) in paragraph 1, such as confidence-building measures or jointly developed and agreed programmes by the exporting and importing States.

3. If, after conducting this assessment and considering available mitigating measures, the exporting State Party determines that there is an overriding risk of any of the negative consequences in paragraph 1, the exporting State Party shall not authorize the export.

4. The exporting State Party, in making this assessment, shall take into account the risk of the conventional arms covered under Article 2 (1) or of the items covered under Article 3 or Article 4 being used to commit or facilitate serious acts of gender-based violence or serious acts of violence against women and children.

5. Each exporting State Party shall take measures to ensure that all authorizations for the export of conventional arms covered under Article 2 (1) or of items covered under Article 3 or Article 4 are detailed and issued prior to the export.

6. Each exporting State Party shall make available appropriate information about the authorization in question, upon request, to the importing State Party and to the transit or trans-shipment States Parties, subject to its national laws, practices or policies.

7. If, after an authorization has been granted, an exporting State Party becomes aware of new relevant information, it is encouraged to reassess the authorization after consultations, if appropriate, with the importing State.

Article 8

Import

1. Each importing State Party shall take measures to ensure that appropriate and relevant information is provided, upon request, pursuant to its national laws, to the exporting State Party, to assist the exporting State Party in conducting its national export assessment under Article 7. Such measures may include end use or end user documentation.

2. Each importing State Party shall take measures that will allow it to regulate, where necessary, imports under its jurisdiction of conventional arms covered under Article 2 (1). Such measures may include import systems.

3. Each importing State Party may request information from the exporting State Party concerning any pending or actual export authorizations where the importing State Party is the country of final destination.

Article 9

Transit or trans-shipment

Each State Party shall take appropriate measures to regulate, where necessary and feasible, the transit or trans-shipment under its jurisdiction of

conventional arms covered under Article 2 (1) through its territory in accordance with relevant international law.

Article 10

Brokering

Each State Party shall take measures, pursuant to its national laws, to regulate brokering taking place under its jurisdiction for conventional arms covered under Article 2 (1). Such measures may include requiring brokers to register or obtain written authorization before engaging in brokering.

Article 11

Diversion

1. Each State Party involved in the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) shall take measures to prevent their diversion.

2. The exporting State Party shall seek to prevent the diversion of the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) through its national control system, established in accordance with Article 5 (2), by assessing the risk of diversion of the export and considering the establishment of mitigation measures such as confidence-building measures or jointly developed and agreed programmes by the exporting and importing States. Other prevention measures may include, where appropriate: examining parties involved in the export, requiring additional documentation, certificates, assurances, not authorizing the export or other appropriate measures.

3. Importing, transit, trans-shipment and exporting States Parties shall cooperate and exchange information, pursuant to their national laws, where appropriate and feasible, in order to mitigate the risk of diversion of the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1).

4. If a State Party detects a diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1), the State Party shall take appropriate measures, pursuant to its national laws and in accordance with international law, to address such diversion. Such measures may include alerting potentially affected States Parties, examining diverted shipments of such conventional arms covered under Article 2 (1), and taking follow-up measures through investigation and law enforcement.

5. In order to better comprehend and prevent the diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1), States Parties are encouraged to

share relevant information with one another on effective measures to address diversion. Such information may include information on illicit activities including corruption, international trafficking routes, illicit brokers, sources of illicit supply, methods of concealment, common points of dispatch, or destinations used by organized groups engaged in diversion.

6. States Parties are encouraged to report to other States Parties, through the Secretariat, on measures taken in addressing the diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1).

Article 12

Record keeping

1. Each State Party shall maintain national records, pursuant to its national laws and regulations, of its issuance of export authorizations or its actual exports of the conventional arms covered under Article 2 (1).

2. Each State Party is encouraged to maintain records of conventional arms covered under Article 2 (1) that are transferred to its territory as the final destination or that are authorized to transit or trans-ship territory under its jurisdiction.

3. Each State Party is encouraged to include in those records: the quantity, value, model/type, authorized international transfers of conventional arms covered under Article 2 (1), conventional arms actually transferred, details of exporting State(s), importing State(s), transit and trans-shipment State(s), and end users, as appropriate.

4. Records shall be kept for a minimum of ten years.

Article 13

Reporting

1. Each State Party shall, within the first year after entry into force of this Treaty for that State Party, in accordance with Article 22, provide an initial report to the Secretariat of measures undertaken in order to implement this Treaty, including national laws, national control lists and other regulations and administrative measures. Each State Party shall report to the Secretariat on any new measures undertaken in order to implement this Treaty, when appropriate. Reports shall be made available, and distributed to States Parties by the Secretariat.

2. States Parties are encouraged to report to other States Parties, through the Secretariat, information on measures taken that have been proven effective in addressing the diversion of transferred conventional arms covered under Article 2 (1).

3. Each State Party shall submit annually to the Secretariat by 31 May a report for the preceding calendar year concerning authorized or actual exports and imports of conventional arms covered under Article 2 (1). Reports shall be made available, and distributed to States Parties by the Secretariat. The report submitted to the Secretariat may contain the same information submitted by the State Party to relevant United Nations frameworks, including the United Nations Register of Conventional Arms. Reports may exclude commercially sensitive or national security information.

Article 14

Enforcement

Each State Party shall take appropriate measures to enforce national laws and regulations that implement the provisions of this Treaty.

Article 15

International Cooperation

1. States Parties shall cooperate with each other, consistent with their respective security interests and national laws, to effectively implement this Treaty.

2. States Parties are encouraged to facilitate international cooperation, including exchanging information on matters of mutual interest regarding the implementation and application of this Treaty pursuant to their respective security interests and national laws.

3. States Parties are encouraged to consult on matters of mutual interest and to share information, as appropriate, to support the implementation of this Treaty.

4. States Parties are encouraged to cooperate, pursuant to their national laws, in order to assist national implementation of the provisions of this Treaty, including through sharing information regarding illicit activities and actors and in order to prevent and eradicate diversion of conventional arms covered under Article 2 (1).

5. States Parties shall, where jointly agreed and consistent with their national laws, afford one another the widest measure of assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to violations of national measures established pursuant to this Treaty.

6. States Parties are encouraged to take national measures and to cooperate with each other to prevent the transfer of conventional arms covered under Article 2 (1) becoming subject to corrupt practices.

7. States Parties are encouraged to exchange experience and information on lessons learned in relation to any aspect of this Treaty.

Article 16

International Assistance

1. In implementing this Treaty, each State Party may seek assistance including legal or legislative assistance, institutional capacity-building, and technical, material or financial assistance. Such assistance may include stockpile management, disarmament, demobilization and reintegration programmes, model legislation, and effective practices for implementation. Each State Party in a position to do so shall provide such assistance, upon request.

2. Each State Party may request, offer or receive assistance through, inter alia, the United Nations, international, regional, subregional or national organizations, non-governmental organizations, or on a bilateral basis.

3. A voluntary trust fund shall be established by States Parties to assist requesting States Parties requiring international assistance to implement this Treaty. Each State Party is encouraged to contribute resources to the fund.

Article 17

Conference of States Parties

1. A Conference of States Parties shall be convened by the provisional Secretariat, established under Article 18, no later than one year following the entry into force of this Treaty and thereafter at such other times as may be decided by the Conference of States Parties.

2. The Conference of States Parties shall adopt by consensus its rules of procedure at its first session.

3. The Conference of States Parties shall adopt financial rules for itself as well as governing the funding of any subsidiary bodies it may establish as well as financial provisions governing the functioning of the Secretariat. At each ordinary session, it shall adopt a budget for the financial period until the next ordinary session.

4. The Conference of States Parties shall:

(a) Review the implementation of this Treaty, including developments in the field of conventional arms;

(b) Consider and adopt recommendations regarding the implementation and operation of this Treaty, in particular the promotion of its universality;

(c) Consider amendments to this Treaty in accordance with Article 20;

(d) Consider issues arising from the interpretation of this Treaty;

(e) Consider and decide the tasks and budget of the Secretariat;

(f) Consider the establishment of any subsidiary bodies as may be necessary to improve the functioning of this Treaty; and

(g) Perform any other function consistent with this Treaty.

5. Extraordinary meetings of the Conference of States Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of States Parties, or at the written request of any State Party provided that this request is supported by at least two-thirds of the States Parties.

Article 18

Secretariat

1. This Treaty hereby establishes a Secretariat to assist States Parties in the effective implementation of this Treaty. Pending the first meeting of the Conference of States Parties, a provisional Secretariat will be responsible for the administrative functions covered under this Treaty.

2. The Secretariat shall be adequately staffed. Staff shall have the necessary expertise to ensure that the Secretariat can effectively undertake the responsibilities described in paragraph 3.

3. The Secretariat shall be responsible to States Parties. Within a minimized structure, the Secretariat shall undertake the following responsibilities:

(a) Receive, make available and distribute the reports as mandated by this Treaty;

(b) Maintain and make available to States Parties the list of national points of contact;

(c) Facilitate the matching of offers of and requests for assistance for Treaty implementation and promote international cooperation as requested;

(d) Facilitate the work of the Conference of States Parties, including making arrangements and providing the necessary services for meetings under this Treaty; and

(e) Perform other duties as decided by the Conferences of States Parties.

Article 19

Dispute Settlement

1. States Parties shall consult and, by mutual consent, cooperate to pursue settlement of any dispute that may arise between them with regard to the interpretation or application of this Treaty including through negotiations, mediation, conciliation, judicial settlement or other peaceful means.

2. States Parties may pursue, by mutual consent, arbitration to settle any dispute between them, regarding issues concerning the interpretation or application of this Treaty.

Article 20

Amendments

1. Six years after the entry into force of this Treaty, any State Party may propose an amendment to this Treaty. Thereafter, proposed amendments may only be considered by the Conference of States Parties every three years.

2. Any proposal to amend this Treaty shall be submitted in writing to the Secretariat, which shall circulate the proposal to all States Parties, not less than

180 days before the next meeting of the Conference of States Parties at which amendments may be considered pursuant to paragraph 1. The amendment shall be considered at the next Conference of States Parties at which amendments may be considered pursuant to paragraph 1 if, no later than 120 days after its circulation by the Secretariat, a majority of States Parties notify the Secretariat that they support consideration of the proposal.

3. The States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall, as a last resort, be adopted by a three-quarters majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of States Parties. For the purposes of this Article, States Parties present and voting means States Parties present and casting an affirmative or negative vote. The Depositary shall communicate any adopted amendment to all States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for each State Party that has deposited its instrument of acceptance for that amendment, ninety days following the date of deposit with the Depositary of the instruments of acceptance by a majority of the number of States Parties at the time of the adoption of the amendment. Thereafter, it shall enter into force for any remaining State Party ninety days following the date of deposit of its instrument of acceptance for that amendment.

Article 21

Signature, Ratification, Acceptance, Approval or Accession

1. This Treaty shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York by all States from 3 June 2013 until its entry into force.

2. This Treaty is subject to ratification, acceptance or approval by each signatory State.

3. Following its entry into force, this Treaty shall be open for accession by any State that has not signed the Treaty.

4. The instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

Article 22

Entry into Force

1. This Treaty shall enter into force ninety days following the date of the deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance or approval with the Depositary.

2. For any State that deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession subsequent to the entry into force of this Treaty, this Treaty shall enter into force for that State ninety days following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 23

Provisional Application

Any State may at the time of signature or the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, declare that it will apply provisionally Article 6 and Article 7 pending the entry into force of this Treaty for that State.

Article 24

Duration and Withdrawal

1. This Treaty shall be of unlimited duration.

2. Each State Party shall, in exercising its national sovereignty, have the right to withdraw from this Treaty. It shall give notification of such withdrawal to the Depositary, which shall notify all other States Parties. The notification of withdrawal may include an explanation of the reasons for its withdrawal. The notice of withdrawal shall take effect ninety days after the receipt of the notification of withdrawal by the Depositary, unless the notification of withdrawal specifies a later date.

3. A State shall not be discharged, by reason of its withdrawal, from the obligations arising from this Treaty while it was a Party to this Treaty, including any financial obligations that it may have accrued.

Article 25

Reservations

1. At the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, each State may formulate reservations, unless the reservations are incompatible with the object and purpose of this Treaty.

2. A State Party may withdraw its reservation at any time by notification to this effect addressed to the Depositary.

Article 26

Relationship with other international agreements

1. The implementation of this Treaty shall not prejudice obligations undertaken by States Parties with regard to existing or future international agreements, to which they are parties, where those obligations are consistent with this Treaty.

2. This Treaty shall not be cited as grounds for voiding defence cooperation agreements concluded between States Parties to this Treaty.

Article 27

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Treaty.

Article 28

Authentic Texts

The original text of this Treaty, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE AT NEW YORK, this second day of April, two thousand and thirteen.

UNITED NATIONS NATIONS UNIES

POSTAL ADDRESS—ADRESSE POSTALE: UNITED NATIONS, N.Y. 10017
CABLE ADDRESS—ADRESSE TELEGRAPHIQUE: UNATIONS NEWYORK

Reference: C.N.329.2013.TREATIES-XXVI.8 (Depositary Notification)

ARMS TRADE TREATY
NEW YORK, 2 APRIL 2013

BELGIUM: SIGNATURE

The Secretary-General of the United Nations, acting in his capacity as depositary, communicates the following:

The above action was effected on 3 June 2013.

3 June 2013

Attention: Treaty Services of Ministries of Foreign Affairs and of international organizations concerned. Depositary notifications are issued in electronic format only. Depositary notifications are made available to the Permanent Missions to the United Nations in the United Nations Treaty Collection on the Internet at http://treaties.un.org, under "Depositary Notifications (CNs)". In addition, the Permanent Missions, as well as other interested individuals, can subscribe to receive depositary notifications by e-mail through the Treaty Section's "Automated Subscription Services", which is also available at http://treaties.un.org.